

ภาคผนวก ก

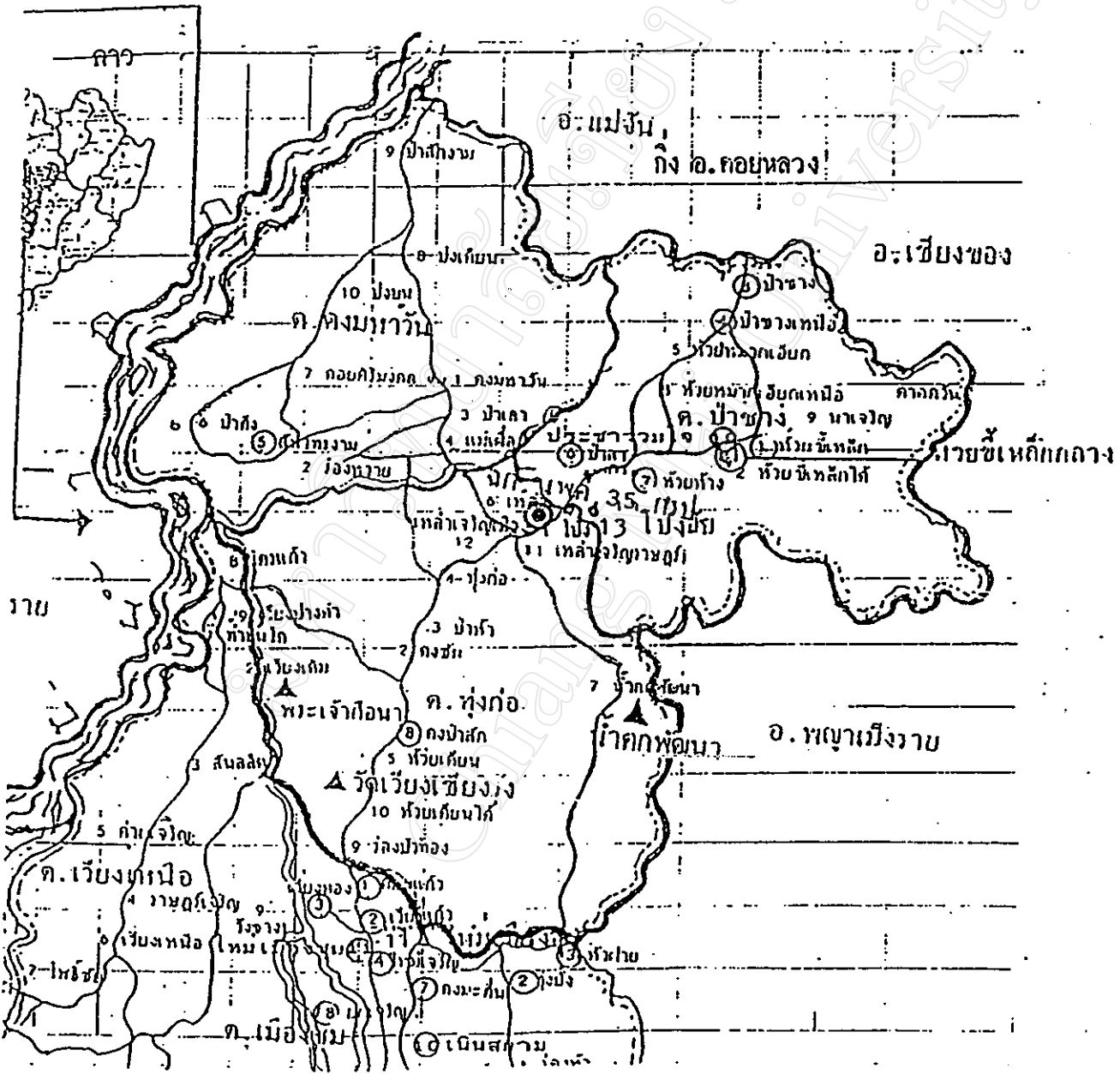
แผนที่สังเขปกิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

แผนที่ตำบลคงมหาวัน กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง

ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องแบ่งเขตท้องที่อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ประวัติเวียงเชียงรุ้ง

แผนที่สังเขปถึงอำเภอเวียงเชียงรุ้ง

๑ ทิวากรถึงอำเภอเวียงเชียงรุ้ง

แผนที่ตำบลดงมหาวัน กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง

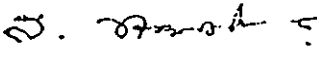
ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง แบ่งเขตท้องที่อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย
ตั้งเป็นกิ่งอำเภอเชียงรุ่ง

เนื่องด้วยท้องที่อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย มีอาณาเขตกว้างขวางและมีพลเมืองมาก
ท้องที่บางตำบลอยู่ห่างไกลจากอำเภอ เจ้าหน้าที่ออกตรวจตราดูแลความทุกข์สุขของราษฎรไม่ทั่วถึง สภาพท้องที่
โดยทั่วไป เชื่อว่าจะเจริญต่อไปในภายหน้า

ฉะนั้น เพื่อประโยชน์ในด้านการปกครอง และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อาศัยอำนาจ
ตามความในมาตรา 64 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457
กระทรวงมหาดไทยจึงแบ่งท้องที่อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ตั้งเป็นกิ่งอำเภอ 1 แห่ง เรียกชื่อว่า
"กิ่งอำเภอเชียงรุ่ง" มีเขตการปกครอง รวม 3 ตำบล คือ ตำบลทุ่งก่อ ตำบลดงมหาวัน และตำบลป่าซาง
ตั้งที่ว่าการกิ่งอำเภอที่ตำบลทุ่งก่อ ให้อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538

พลตรี
(สนั่น ขจรประศาสน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประวัติศาสตร์เวียงเชียงรุ้ง

จากร่องรอยประวัติศาสตร์ที่มีผู้สันนิษฐานว่าจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีมาแต่โบราณกาลก่อนสมัยสุโขทัยนั้นพื้นที่ในจังหวัดเชียงรายบางส่วนอาจจะเป็นทะเลก็ได้เนื่องจากมีหลักฐานร่องรอยที่บ่งบอกถึงความเก่าแก่ของพื้นที่ อาทิ เช่นมีการขุดค้นพบซากฟอสซิล ของหอยทะเลบางชนิดที่ยังคงมีอยู่ในอ่าวไทยปัจจุบัน ซากกระดูกฟันของสัตว์ใหญ่ซากดึกดำบรรพ์ชนิดต่างๆ ตลอดจนซากโบราณสถาน โบราณวัตถุในสมัยต่าง ๆ สิ่งของเหล่านี้ถูกเก็บไว้ที่แหล่งให้ความรู้ด้านโบราณคดีของจังหวัดเชียงราย ทางราชการได้ทำการสำรวจพื้นที่จังหวัดเชียงราย พบว่าในเกือบทุกอำเภอของจังหวัดเชียงรายมีโบราณสถาน (เมืองร้าง เมืองเก่า) โบราณวัตถุและสถานที่สำคัญๆ ทางประวัติศาสตร์มากมายกว่าร้อยแห่งกระจายอยู่ทั่วไป ลักษณะของการสร้างเมือง จะมีลักษณะแบบโบราณ คือ การขุดคูดินล้อมรอบเมืองและก่อกำแพงด้วยอิฐดินก้อน โดๆ คูคันดินจะเป็นแนวป้องกันเมืองไม่ต่ำกว่า 2-3 ชั้นเพื่อป้องกันข้าศึกบุกรุก การสร้างเมืองแบบนี้เพิ่งมีการเลิกสร้างเมื่อต้นสมัยรัตนโกสินทร์เนื่องด้วยมีการรวบรวมแผ่นดินไทยเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน

ในสมัยโบราณการปกครองจะมีลักษณะเป็นเมืองเล็กเมืองน้อย แต่ละชนเผ่าจะมีการปกครองดูแลตนเองต่อมาเริ่มมีความเป็นปึกแผ่น มีการปกครองแบบนครรัฐ โดยมีเมืองที่มีกำลังมีศักยภาพสูงเป็นเมืองหลวงเป็นเมืองแม่ข่ายมีเมืองเล็ก ๆ เป็นบริวาร ซึ่งส่วนมากจะเป็นลูกๆหลานของเมืองแม่ข่ายที่ไว้วางใจได้แต่งตั้งให้เป็นเจ้าเมืองปกครองดูแลเมืองเล็ก ๆ เหล่านี้ ในสมัยโบราณของล้านนาเมืองเล็กๆเรียกว่า **ป่านา** ดังเช่นสมัยพญาเม็งรายได้แบ่งนครรัฐออกเป็น 32 ป่านา โดยมีเมือง เชียงฮาย (เชียงราย) เป็นเมืองหลวง

1 ป่านาเชียงรากน้อย	12 ป่านาเชียงเตียน	23 ป่านาแคว้นดง
2 ป่านาท่าก้ง	13 ป่านาคุ่มฝอย	24 ป่านาดอกคำ
3 ป่านายวนน้ำหัวดินเวียง	14 ป่านาแซ่ห่าน	25 ป่านาป่านานาย
4 ป่านาปู่เลา	15 ป่านาแซ่ลุง	26 ป่านาแคว้นหงษ์
5 ป่านาเอียน	16 ป่านาชะง่า	27 ป่านามหาด ปู่ป่า
6 ป่านาเชียงราก	17 ป่านาช่างฆ้อง	28 ป่านาเป้า
7 ป่านาโทรักษ์	18 ป่านาเชียงลม	29 ป่านาแคว้นน้ำหัว
8 ป่านาแซ่เลียง	19 ป่านาดินเกียงคำ	30 ป่านาจันและ
9 ป่านาแซ่คาด	20 ป่านาหอหน้าไม้	31 ป่านาเชียงรุ้งน้อย
10 ป่านาแคว้นฮ้อย	21 ป่านาล้อ	32 ป่านาล้อน้อย
11 ป่านาฝายแก้ว	22 ป่านาแสลง	33. เชียงฮาย (เชียงราย)

ป่านาเชียงรุ้งน้อย (เวียงเชียงรุ้งปัจจุบัน)

ในสมัยพญาเมืองรายพลเมืองอยู่อาศัยร่วมกัน มีหลายเผ่าพันธุ์ เช่น

1. เผ่าฮ้ายลาวหรือเผ่าลาว หรือคนลาวเหนือหรือคนยวนหรือคนเมืองในปัจจุบันซึ่งเป็นชนเผ่าทางฝ่ายพระบิดาของพญาเมืองราย ชนเผ่านี้มีความสำคัญอย่างมากในการสร้างบ้านแปลงเมืองพัฒนาบ้านเมืองต่อมาและเป็นชนเผ่าที่มีจำนวนมากกว่าเผ่าอื่น ๆ

2. เผ่าบิซู หรือละ หรือลัวะมีจำนวนมากพอๆกับเผ่าฮ้ายลาว ชนเผ่านี้มีบทบาทในการสร้างชุมชนรวมชุมชนให้เป็นปึกแผ่นพญาเมืองรายไปใช้ให้ ฮ้ายผ้าชนเผ่าบิซูเป็นไส้ศึกทำที่ไปช่วยพญาฮ้ายบิซูเจ้าเมืองลำพูนบริหารบ้านเมืองนานหลายปีและในที่สุดทำอุบายให้ราษฎรเกลียดชังพญาฮ้ายบิซูและปล่อยให้กองทัพพญาเมืองรายเข้ายึดเมืองลำพูนได้ในปี พ.ศ. 1824

3. เผ่าไตลื้อ หรือไทลื้อเผ่านี้เป็นชนเผ่าทางฝ่ายพระมารดาของพญาเมืองราย กล่าวคือ พญาเมืองรายนั้นเป็นบุตรหลานของเจ้าเมืองสิบสองปันนา (ปัจจุบันอยู่ในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน) อันมีเมืองเชียงรุ่ง (เวียงฮ่าง) เป็นเมืองหลวงตามตำนานเล่าว่า เจ้าลาวเม็ง ผู้ครองหิรัญนครเงินยางได้ไปสวามิภักดิ์เจ้าเมืองนครเชียงรุ่งชื่อเจ้า ไ้อ้มิ่งฟ้าหรืออีกชื่อหนึ่งที่สามัญชนทั่วไปเรียกว่านางอกแอ่น (ซึ่งเป็นน้องหญิงของท้าวรุ่งแก่นชาย เจ้าผู้ครองนครเวียงผาครอง เชียงรุ่ง องค์ที่ 4) มาเป็นพระชายาพอทำพิธีสมรสเสร็จแล้ว ทางหิรัญนครให้เปลี่ยนนามใหม่ว่า นางเทพคำกลาย หมายถึงเทวดาแปลงตัวมาเกิดเกล้าขานกันว่านางเทพคำกลายผู้นี้เป็นนางสาวไตลื้อที่มีสิริโฉมงดงามยิ่งนัก แต่งพระองค์เป็นแบบไตลื้อเชียงรุ่งตลอดเวลา (นุ่งผ้าซิ่น เสื้อปัก) ต่อมาเจ้าลาวเม็งและนางเทพคำกลายก็ได้ราชาบุตรทราบข่าวถึงผู้สูงข้างฝ่ายพระมารดาเจ้าฟ้าแก่นชายเจ้าเมืองเชียงรุ่ง ก็พาบริวาร 300 มาเยี่ยม น้องสาวคือนางอกแอ่นและมาทำพิธีมงคลนารายณ์ให้ผู้หลาน โดยใส่ชื่อว่า ขุนราย พร้อมให้ของขวัญแก่น้องเขย เจ้าลาวเม็งโดยยกเมืองพยาก (ปัจจุบันอยู่ในปกครองของประเทศเมียนมา) และเมืองหลวงภูคาให้อีกทำให้เมืองหิรัญนคร (เชียงแสน) กว้างขวางขึ้นมาอีกกาลต่อมา ขุนราย ขึ้นเป็นกษัตริย์ที่เข้มแข็งเจ้าเมืองไทยใหญ่น้อยต่างสวามิภักดิ์ถวายดอกไม้เงินดอกไม้คำ จึงได้พระนามใหม่ว่าขุนเมืองรายหรือพญาเมืองราย พญาเมืองรายได้ติดตามช้างที่หลงมาทางได้ข้ามลำน้ำกกมาถึงคอดตองเป็นที่สูงเห็นเป็นภูมิทัศน์ทำเลที่ดีจึงสร้างบ้านแปลงเมืองขึ้นใหม่ คือ เมืองเชียงรายปัจจุบัน พญาเมืองรายนั้นมีความผูกพันทางฝ่ายพระมารดาซึ่งพระองค์เสด็จไปสร้างเมืองไหน มักจะเชิญเสด็จแม่ไปอยู่ด้วยภาษาที่ใช้ในราชสำนักก็ใช้สองสำเนียงจะเห็นได้จากบันทึกต่าง ๆ โดยเฉพาะกฎหมายมังรายจะมีการใช้ภาษาไตลาวและภาษาไตลื้อ คำบางคำใช้ภาษาไตลื้อเป็นส่วนใหญ่ พลเมืองที่ติดตามพระราชมารดาพระองค์ได้สร้างเมืองให้อยู่ต่างหาก เหมือนว่าเมืองๆนี้ คือเมืองเชียงรุ่งเดิม หรือเวียงผาครองเดิมนั่นเอง เมืองนี้ปัจจุบันเป็นเมืองร้างอยู่ในจังหวัดเชียงราย ชื่อเชียงรุ่งน้อย เป็นหนึ่งใน 32 ปันนาของเมืองเชียงรายในยุคพญาเมืองรายและใน พ.ศ.1848 พญาเมืองรายได้จัดส่งคณะสงฆ์ออกไปเผยแผ่พุทธศาสนาในเมืองสิบสองปันนาเพื่อสืบสายสัมพันธ์ทางพระราชมารดา

บ้านเชียงรุ่งน้อย จึงเต็มไปด้วยชนเผ่า ไตลื้อ ศิลปะ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ตามวิถีชีวิตของชนเผ่าเวียงเชียงรุ่งน้อยและปัจจุบันเวียงเชียงรุ่งน้อยหรือบ้านเชียงรุ่งน้อยอยู่ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ 10 บ้านห้วยเคียนตำบลทุ่งก่อ กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ่ง จังหวัดเชียงรายอยู่ในพิกัดเส้นรุ้งที่ 99 องศา 58 ลิปดา 40 พิลิปดาตะวันออกและเส้นแวง 19 องศา 57 ลิปดาเหนือเมืองร้างนี้มีพื้นที่เขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ เป็นที่ราบ ทุ่งนา ตลอดติดชายน้ำกก ห่างประมาณ 2.50 กม.

ทิศใต้ติดทุ่งนา มีร่องน้ำลึกไหลผ่าน

ทิศตะวันออก ติดลำน้ำสาย ได้แก่ ร่องจิก และเป็นคูเมืองด้วย

ทิศตะวันตก ติดลำน้ำลาว (เดิม)ไหลผ่านและใช้เป็นคูเมืองด้านนี้ห่างจากลำน้ำกก 4-5 กม.

และห่างจากหมู่บ้านห้วยเคียนไปทางทิศตะวันออกไป 2 กม.

ร่องรอยลักษณะของเมืองเป็นชัยภูมิที่เหมาะสมมากเนินหลังเต่ามีเนื้อที่ประมาณ 500 ไร่มีลำน้ำระบายเข้าออกได้ในตัวเมืองมีคูเมืองถึง 3 ชั้นมีกำแพงโดยรอบจากการสำรวจเมื่อ 2523 ยังเห็นร่องรอยซากกำแพงเมืองป้อมปราการเห็นได้ชัดเจนบริเวณนอกรอบตัวเมืองเป็นที่ราบกว้างขวาง ริมแม่น้ำใหญ่เหมาะแก่การเกษตรซึ่งถูกกับลักษณะของชนเผ่าไตลื้อที่ขยันทำงาน

สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเจ้าธิโลกราช ศตวรรษที่ 19 เมืองนี้ได้รับการเอาใจใส่อีกครั้งหนึ่งอันเนื่องจากพระองค์ได้รวบรวมพลังหัวเมืองต่างๆให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ที่เรียกว่ารวมล้านนาเข้าไว้ในพระราชอำนาจของพระองค์ทรงรวบรวมล้านนาฝ่ายใต้ อันมีเมืองเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางใหญ่ล้านนาฝ่ายเหนืออันมีเมืองเชียงรุ่งสิบสองปันนาเป็นเมืองหลวงในการรวมอาณาจักรเข้าด้วยกันครั้งนี้เพราะมีทหารเอกอันเป็นพระญาติผู้ใหญ่ชื่อเจ้าหมื่นดงนคร เป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งสามารถมากนำกองทัพไปปราบล้านนาฝ่ายเหนือได้ แล้วกวาดต้อนเอาไตลื้อสิบสองปันนาลงมาอยู่ที่เวียงเชียงรุ่งน้อย อีกเมืองหนึ่งชื่อ เวียงคังปัจจุบันคือหมู่บ้านเวียงแก้วอำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

การล่มสลายของหัวเมืองบ้านนาต่างๆ ในล้านนาในสมัยศตวรรษที่ 21 พ.ศ.2121-2310 หัวเมืองต่างๆล้านนาฝ่ายเหนือ ฝ่ายใต้ถูกกองทัพพม่าตีแตกกระส่ำระสาย ไม่เพียงแต่ล้านนา อยุธยา ก็แตกผู้คนถูกกวาดต้อนไปอยู่ที่ต่าง ๆ จนหมดสมัย พระเจ้าเมกุสุททริวงศ์ ผู้ครองนครเชียงใหม่เป็นองค์สุดท้ายและหมดสิ้นราชวงศ์มังราย เมืองเชียงรุ่งน้อยก็พลอยล่มสลายไปด้วย (สำนักงานศึกษาธิการกิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ่ง. 2544.)

ภาคผนวก ข

รายชื่อบุคคลผู้ให้ข้อมูล

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น

รายชื่อบุคคลผู้ให้ข้อมูล

1. นายสุพจน์ หาญกล้า	กำนันตำบลดงมหาวัน กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง.
2. นายก้อง นัยดี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1
3. นายบรรลุ ศรีไชยวาล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8
4. นายชชาติ อุดอินแก้ว	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลดงมหาวัน
5. พระรัศมี รัศมีโต	เจ้าอาวาสวัดร่องหอย
6. พระครูพิศาล พัฒนภิรมย์	เจ้าอาวาสวัดดงมหาวัน
7. นายวิเชียร สุนทร	ประธาน กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดงมหาวัน
8. นายโยธิน จันทร์จันทน์	สมาชิก อบต. หมู่ 2
9. นางศรีวรรณ นฤภาศ	สมาชิก อบต. หมู่ 5
10. นายสงกรานต์ โสภามา	รองประธานฯ อบต. ดงมหาวัน
11. นายตาล อินไชย	มัคทายกวัดสันไทรงามผู้อาวุโสที่ปรึกษาหมู่บ้าน
12. นายนายสว่าง ไชยสดี	ผู้อาวุโสที่ปรึกษาหมู่บ้าน
13. นายแก้ว นัยดี	ประธานกลุ่มอาชีพแกะสลัก
14. นางบุญมา สดบุญมา	ประธานกลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่ ตำบลดงมหาวัน
15. นายชวน มะลัยโย	ประธานกลุ่มอาชีพการเกษตร ไร่นาสวนผสม
16. นายสำเร็จ เขตบุญไสย์	ข้าราชการบำนาญ
17. นายชน ศรีหมตรี	ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ
18. นายบัวลี้ ป่องปัด	ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ
20. นายเสรี พันธุ์ประยูร	ป่าไม้กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง
21. นายวิชัย ฝៃผาด	เกษตรกิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง
22. นายชาญชัย ชัยศรีสวัสดิ์	พัฒนากร กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง
23. นายเพลีน สุภานัส	ปลัดฝ่ายปกครองกิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง
24. นายปัญญา เอกวิไกร	ที่ดินกิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง
25. นายวรพล ชุมสาย ณ อุตยา	ปลัดอำเภอด้านทะเบียนราษฎร
26. นายปรเมนทร อริยเดช	หัวหน้าสถานีอนามัยตำบลดงมหาวัน(ดอยศิริมงคล)
27. นายอุดม ฐัธยา	หัวหน้าสถานีอนามัยตำบลดงมหาวัน
28. นายบัณฑิต หงษ์หิน	ปลัด อบต. ดงมหาวัน
29. นางสาวศิริพร สุวรรณภา	เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ อบต. ดงมหาวัน

30 นางสาวจรูญศรี มุลสวัสดิ์	อาจารย์ 2 โรงเรียนอนุบาลดงมหาวัน
31. นางประดับ ศรีโยทัย	อาจารย์ 2 โรงเรียนบ้านปงเคียน
32 นายวิรัช ศรีทรงราช	อาจารย์ 2 โรงเรียนบ้านปงเคียน

รายชื่อคณะผู้ช่วยในการวิจัย

(บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลดงมหาวัน)

เรื่อง แหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา ในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาหลักสูตร

กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง (มกราคม 2545)

1. นายชุมพล	นัยดีบ	ประจำหมู่บ้าน	1
2. นางธัญญาภรณ์	คาศักดิ์	ประจำหมู่บ้าน	2
3. นายประทีป	ปัญญาภรณ์	ประจำหมู่บ้าน	3
4. นายนัทธี	ตาแปง	ประจำหมู่บ้าน	4
5. นายดอน	อินไชย	ประจำหมู่บ้าน	5
6. นางนันทนลิน	ธูนาแก้ว	ประจำหมู่บ้าน	6
7. นางสาวสุภาวดี	วงศ์มา	ประจำหมู่บ้าน	7
8. นายแสงจันทร์	คำมูล	ประจำหมู่บ้าน	8
9. นายชาญณรงค์	ชัยชนะ	ประจำหมู่บ้าน	9
10. นายศักดิ์	สิทธิ มะลัยโย	ประจำหมู่บ้าน	10
11. นายสมจิตร	พิชัยช่วง	ประจำหมู่บ้าน	11
12. นางสาวรุจิพร	นัยดีบ	ประจำหมู่บ้าน	12

ตัวอย่าง

คำให้สัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลงมหวาน

ทักษะภูมิปัญญาด้านพรานป่า

ผู้ให้ข้อมูล นายสรวง ประเสริฐนอก อายุ 55 ปี บ้านเลขที่ 65 หมู่ที่ 9 ป่าสักงาม

สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2545

เดิมเป็นชาวจังหวัดมหาสารคามอพยพมาอยู่ที่นี่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 มาอยู่ที่บ้านงมหวาน แล้วจึงย้ายมาอยู่ ณ ที่ป่าสักงาม ตอนนั้นบริเวณแถวนี้เป็นป่าไม้ใหญ่คงหนาป่าดิบ อุดมสมบูรณ์มาก ไม่มีเงินสักบาทก็อยู่ได้ ในป่ามีเห็ดมีหน่อ มีผัก ผลไม้เยอะแยะหลายพันธุ์หลายชนิด สัตว์ป่าก็มีมาก ทั้งสัตว์ใหญ่ สัตว์น้อยในน้ำก็มีปลาตัวโตๆ ชุกชุมแต่ตอนนี้หายไปหมดมีก็น้อยเต็มทีชอบเข้าป่าติดตามผู้ใหญ่ เข้าป่ามาตั้งแต่เล็กๆ รู้จักป่าที่ไหนมีอะไรรู้จักสมุนไพรรักษาไข้แก้พิษรู้วิธีอยู่ในป่าให้ปลอดภัยจากงู จากสัตว์ใหญ่ เช่น เสือ หมูป่า และสัตว์ต่าง ๆ ผีป่าก็มีถ้าทำไม่ดีก็มีเรื่อง อาจได้รับอันตรายที่มองไม่เห็น เข้าป่าต้องมีของติดกันกับตอนนี้อ่าชุมชนที่เห็นนี้แหละประมาณ 300 กว่าไร่ สัตว์ใหญ่ ๆ ไม่มีแล้ว ไร่ป่ามีมากด้วยนกก็มีเยอะขึ้นบริเวณป่าไผ่ ที่ตาน้ำซบจะมีสัตว์สิ่งอยู่อาศัย เช่น งูเห่า งูจงอางก็มีมากประสบการณ์เรื่องยาสมุนไพรรู้จัก พอรักษาตัวได้ ป่าทำให้เรามีความสุขเย็นสบาย ยินดีที่จะสอนเด็กๆ ให้รู้จักการอยู่ในป่า การเดินป่า การหาสมุนไพรรักษา

ทักษะภูมิปัญญาด้านศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี (คนตรีพื้นเมือง)

ผู้ให้ข้อมูล นายส่วย ไชยสาลี อายุ 71 ปี บ้านเลขที่ 76 หมู่ 5 สันไทรงาม

สัมภาษณ์ 9 เมษายน 2545

“เดิมเป็นชาวบ้านท่าก้ำ อ. ท่าวังผา จังหวัดน่าน อพยพมาอยู่ที่นี่เมื่อปี พ.ศ. 2510 มาตามคำเล่าลือจากอาจารย์ เจริญ ธรรมจักรคนบ้านเดียวกัน ที่มาเป็นครูใหญ่อยู่ที่นี่ ประสบการณ์ด้านสะล้อ ซอ ซึง จ้อย ซอล่องน่าน ยังร้องยังเล่นอยู่ประจำเพราะเป็นของชอบ สนใจติดตามเล่นร้องมาตั้งแต่เด็ก ๆ เวลา มีงานมีช่างซอมาเล่นจะไปนั่งฟัง นั่งใกล้ ๆ พอเขาวางสะล้อ ซึง ก็จะแอบหยิบเอามาลองคิด ลองเล่น จนเจ้าของเขาดูเอาบ่อยๆ เขากลับมาจะขาด จดจำ เรียนรู้เอาจากผู้ชำนาญการติดตามเขาไปทุกที่ทุกแห่ง พออายุ 17-18 ออกไปทำมาหากินได้เลย ปัจจุบันหมู่บ้านตำบลมีงานฉลองขึ้นบ้านใหม่ แต่งงานมักจะถูกขอให้ไปช่วยเสมอ ช่างซอผู้หญิงไม่มีมีลูกศิษย์เป็นผู้ชายอยู่ข้างบ้านชื่อนายจันทร์ สุทธิระ ก็อยากจะสืบสานให้ไว้กับลูกกับหลานเหมือนกันเพราะเสียค่าย มันจะหายไปกับตัวถ้าจะรวมหมู่ รวมจุมมาฝึกมาหัดกัน ฟันฟูขึ้นมาเช่นนง่าเช่นเดิมก็ดี แต่ตอนนี้ขาดอุปกรณ์เครื่องดนตรี..

ทักษะภูมิปัญญาด้านเกษตรผสมผสาน

ผู้ให้ข้อมูล นายชวน มะลียโย อายุ 55 ปี บ้านเลขที่ 91 หมู่ที่ 10 ปงบน
สัมภาษณ์เมื่อ 18 มีนาคม 2545

“เดิมเป็นชาวหัวขวาง อ. โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อพยพมา อยู่ที่นี่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 มาซื้อที่จากคนเมืองที่อยู่เดิมเป็นไร่เลื่อนลอยและประกอบอาชีพทำไร่เลื่อยลอยต่อๆมาลำบากมากพอดีเกษตรอำเภอเขาแนะนำให้ลองทำแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำรินี้มี จำนวน 10 ไร่ ทำเป็นไร่นาสวนผสม เริ่มทำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 วันนั้นเริ่มให้ผลเต็มที่แล้ว มีรายได้จากไร่นาสวนผสม ปีก็หลายหมื่นเพราะขายผลิตผลได้ตลอดเวลาไม่ได้เอาไปวางขาย แม้ค้าใครต้องการอะไรต้องสั่งจะเก็บไปส่งให้ถึงที่ มีประสบการณ์การด้านต่าง ๆ เช่น เป็นกรรมการหมู่บ้านประกวดหมู่บ้านปลุสตัวเงินได้รับรางวัล เป็นอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นวิทยากรการเลี้ยงโคกระบือ ได้รับการแต่งตั้งเป็นครูเกษตรประจำตำบล เคยถูกส่งไปอบรมการเกษตรแบบยั่งยืน วิทยากรชุมชน จัดทำแผนพัฒนาชุมชนพึ่งตนเองเป็นตัวแทนโครงการเกษตร ทฤษฎีใหม่ เป็นเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด ระดับเขตเป็นวิทยากรขยายแนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียง การทำงานเกษตรแบบผสมผสาน เป็นงานที่มีความสุขคนที่ทำต้องมีใจรักมาก่อน มีความอดทน และใฝ่เรียนรู้ ทดลอง อยู่ตลอดเวลา (ตอนนี้เรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลายจาก กศน.) มีรายได้แบบพออยู่พอกิน ไม่ต้องการรักรวย วันๆ อาหารไม่ต้องซื้ออะไรเอาจากไร่นาสวน ไม่มีสารพิษอันตราย เพราะไม่ใช้สารเคมี หรือยาฆ่าแมลง ใดใด ทำปุ๋ยน้ำใช้เอง ทำบ่อแก๊ส ผลิตไฟจากชีวะ ในสวนมีพืชผัก หลายชนิด ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ด้วยทุกวันจะทำงานตามปฏิทินที่กำหนดเองถ้ารู้จักแบ่งเวลาทำงานก็ไม่เหนื่อย มากเท่าไร ยินดีที่จะให้ที่นี่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับทุกคน ยินดีที่จะถ่ายทอดวิธีต่าง ๆ ให้เต็มที่”

ทักษะภูมิปัญญาด้านหมอยา สมุนไพร (การปฐมพยาบาล กระแตกกระดูกหักแมลงพิษสัตว์ ขบกัด ต่อย)
 ผู้ให้ข้อมูล นายชน ศรีหมตรี อายุ 77 ปีบ้านเลขที่ 31 หมู่ที่ 3 ป่าเลา
 สัมภาษณ์ 12 มีนาคม 2545

เดิมอยู่บ้านนาทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคามอพยพพาครอบครัวติดตามกันมาอยู่ที่
 ที่นี่ ตามคำเล่าคือกันอุดมสมบูรณ์ ดินค่าน้ำชุ่มก็จริงดังที่เขาว่ากันแต่นี่แต่ก่อนเมื่อแรกมาถึงเป็นป่า
 มีดครึ้มไม้ใหญ่ไม้น้อยไม้ไร่ไม้บง สัตว์ป่าก็มีเยอะก็ได้กินจากป่านี้แหละมาตั้งแต่ 2509-2510
 ประสบการณ์เรื่องการรักษาคอนป่วย เจ็บกระดูกแตกหัก ถูกแมลงสัตว์ กัดต่อย ก็รักษาอยู่ใช้การเสก
 เป่า น้ำมันต์ ยาสมุนไพรก็มี แต่บางต้นก็ไม่มีที่นี่ มีที่อีสานที่เขาปลูกในบ้าน พวกกกเกียงปิ่น แก้วพิษ
 แมงมุมตอดใช้วิธีฝน กินแต่ถ้ามีบาดแผลก็ต้องให้หมอยาเย็บให้ก่อนค่อยรักษาในบางคนรักษาใช้เวลา
 เป็นเดือน บางคนก็เป็น 5-7 วัน รักษาด้วยคาถาอาคม ใช้น้ำมันต์ เสกเป่าให้กิน ให้อาไม่เรียก ร้องคำ
 รักษาแต่ขึ้นค่าบูชาครูรักษาราคา 2 บาท (คนมี 2ขา) ถ้ารักษาวัวควาย มี 4 ขา ก็ค่าครู 4 บาท ไปเรียน
 มาจากครูบาที่อยู่บ้านเดิมโน่นละ ที่สนใจเรียนเพราะมีหลานประสบอุบัติเหตุตกจากขอนไม้ไกร
 หักรักษาที่โรงพยาบาลหลายวันก็ไม่หายจึงพาไปรักษากับหมอยาเสกเป่า ปรากฏว่ารักษาหาย จึงคิด
 เรียนรู้ วิชาอาคมนี้มีเคล็ดใครเรียนได้แล้วมักจะต้องมารักษาคนภายในบ้านของตนเองเสมอรายแรก
 ลองรักษาคอนลูกดีหัวแตกขาหัก มีชันครุ แพรวา 1 เงิน 2 ชัน 5 กล้วย 4 ชันนิมนต์ แพรวแดง 7 พับเป็น
 การบูชาครูครั้งแรกทำได้ วันต่อมาก็มีคนมาเรียกให้ไปรักษาอีก ญาติพี่น้องกันนั้นแหละมีมาเรื่อยๆ
 ทั่วทั้งคนเมืองคนอีสาน มาเชียงราย ก็มารักษาภรรยาของตนเอง ขาหัก บางทีเขาก็เอาคนป่วยมาหา
 บางทีก็มารับเอาไปอยากจะทำหายให้คนรุ่นหลังไว้เหมือนกัน ลูกหลานก็ไม่มีใครรับเอาวิชานี้
 เพราะกลัว แต่ก็ให้ไป 2 คนเป็นหลานอยู่ที่อีสานน้ำมันต์ ที่เสกเป่าแล้ว ผู้หญิงห้ามแตะต้องเด็ดขาด
 ถ้าจะกินต้องให้ผู้ชายกรอกใส่ปากให้ หายแล้วน้ำมันต์เหลือห้ามเก็บเอาไว้ ต้องเททิ้งให้หมดถ้าเก็บ
 ไว้เหตุการณ์จะเกิดชั่วรอยเดิมทันที ช้าแก่คนในเฮือนนั้นแหละ อุปกรณ์การเข้าเฝือก ก็มีไม้ไผ่ เอา
 มาจักเป็นซี่ ๆ สานกันผูกเรียงกันเป็นตับเรียกว่า แซก เอาประคบยึดกระดูกไว้ไม่ให้เคลื่อนไหว ทำ
 รอกไว้ก็ไม่ได้ เจ็บเมื่อไหร่ ก็จัดทำขึ้นกันเมื่อนั้น เคยรักษาคอนมามาก วันนี้ก็มีถูกลูกปิ่นล้นลูกมือไม่มี
 สมุนไพรใดๆ มีแต่ คาถาอาคม และน้ำมันต์ ” ยินดีที่จะถ่ายทอดวิชาให้ทุกคน

ทักษะภูมิปัญญาด้านศิลปะ วัฒนธรรม ฮิตฮอย ประเพณี (การแสดง หมอลำ)

ผู้ให้ข้อมูล นายสมาน ลาโลด อายุ 47 ปี บ้านเลขที่ 285 หมู่ที่ 11 ใหม่องหวาย
สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2545

“เดิมเป็นชาวจังหวัดมหาสารคาม อพยพมาอยู่ ณ หมู่บ้านนี้ตั้งแต่ 2510 อาชีพหลัก ทำนา เรียนมาน้อยแต่ชอบร้องรำ ทำเพลง มาตั้งแต่เด็ก ฝึกเรียนมาจาก นายบุญมา เสกแสนไม้ โดยเฉพาะกลอนหมอลำนัดมาก เคยแสดงเป็นพระเอกหมอลำปัจจุบันก็ยังรับงานแสดงเสมอชื่อคณะ เสี่ยงสยามรุ่งลำเพลิน มีลูกสาว 3 คนฝึกหัดให้เป็นนางเอกหมอลำหมดทุกคนภูมิใจในอาชีพนี้มาก และสามารถเป็นอาชีพเสริมรายได้ดี ยินดีที่จะถ่ายทอด การเป็นหมอลำให้เด็ก ๆ ที่รักและสนใจในศิลปะเหล่านี้”

ทักษะภูมิปัญญาพิธีกรรม ความเชื่อ (สะเดาะเคราะห์ ศาสนพิธี แบบอีสาน)

ผู้ให้ข้อมูล นายสำเร็จ เขตบุญไสย์ อายุ 62 ปี บ้านเลขที่ 159 หมู่ที่ 2 ่องหวาย
สัมภาษณ์ 12 กุมภาพันธ์ 2545

“เดิมเป็นชาวจังหวัดกาฬสินธุ์อพยพมาอยู่ที่นี่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 เดิมมีอาชีพเป็นครู เกษียณอายุราชการเมื่อ 3 ปีก่อนปัจจุบัน ทำสวนเกษตรแบบผสมผสาน

ประสบการณ์ทางด้านพิธีกรรม เรียนรู้มาจาก ปู่ย่าตายายที่สืบสาน สืบทอดกันมา เช่น พิธีการทำบุญตามประเพณี 12 เดือนของชาวอีสาน การทำบุญงานศพ การสะเดาะเคราะห์ การเรียกขวัญ เป็นต้น การทำพิธีกรรม ก็มีความแตกต่างกันไป ซึ่งมีฮิตฮอยที่ถือปฏิบัติกันอยู่ ยินดีที่จะถ่ายทอด อบรมสั่งสอน เด็ก ๆ ที่สนใจ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านนี้ เพราะเป็นวัฒนธรรมที่ควรอนุรักษ์รักษาไว้ต่อๆ กันไป เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวสังคมเป็นกลุ่มก้อน มีความสมัคร สามานสามัคคีกัน สังคมก็อยู่เย็นเป็นสุข ไม่มีปัญหาใด ....”

ทักษะภูมิปัญญาภาษา วรรณกรรม ผญา (การอ่าน เขียนตัวเมือง)

ผู้ให้ข้อมูล นายตาล อินไชย อายุ 64 บ้านเลขที่ 167 หมู่ที่ 5 ตำบลไทรงาม และนายประเสริฐ

สุวรรณกาศ อายุ 72 ปี บ้านเลขที่ 65 หมู่ที่ 5 ตำบลไทรงาม

สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 2545

“เดิมเป็นชาวอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน เป็นคนเมือง เพราะเดิมมีเชื้อสายลื้อ จังหวัดน่าน ติดตามมาอยู่ที่นี้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2510 อาจารย์ เจริญ ธรรมจักร คนบ้านเดียวกัน มาเป็นครูใหญ่อยู่ที่นี้ เล่าให้ฟังว่า ที่นี้มีที่ทำกินเยอะแยะ อุดมสมบูรณ์ทุกอย่าง เลยชวนกันมา 3 ครอบครัว มาตั้งรกราก ถากถางทำนาทำสวนทำไร่อยู่ที่นี้ เคยบวชเรียนเป็นหนาน (ทศ) มาก่อนจากวัดचनाไพร ตำบล ลิม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

ความสามารถ อ่าน-เขียนตัวเมือง ได้ อ่านธรรมได้ มีความรู้ความถนัดในเรื่องการสะเดาะเคราะห์ให้ผู้ป่วย ศาสนพิธีต่างๆ ก็ทำได้ ยินดีที่มีการฟื้นฟู รักษาประเพณีเก่า ๆ ดั้งเดิมให้คงอยู่ และสืบสานกันไว้ถึงลูกถึงหลาน ยินดีเป็นวิทยากรให้เด็ก ๆ ได้ฝึกหัดรู้เรียนกัน “

ทักษะภูมิปัญญา ด้านหัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน (การตีมีด)

ผู้ให้ข้อมูล นายประมวล สมทรง อายุ 63 ปี บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 6 ป่าดิ่ง

สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 2545

“ เดิมเป็นชาวจังหวัด อุตรธานี ติดตามพ่อตาแม่ยาย มาอยู่ที่นี้ตั้งแต่ พ.ศ. 2510 ยากจนมาก ไม่มีเงินทอง ไม่มีไร่นา รับจ้าง และตอนนี้ยังเช่าที่ทำนา

ประสบการณ์การตีมีดฝึกหัดทำเรียนรู้อาจจากพ่อแม่มาตั้งแต่อายุ 8 ขวบพ่อแม่ทำลื้อเกวียนขาย มีความรักในงานนี้มาก ชำนาญตีเหล็กเป็นของใช้ได้ทุกอย่างแล้วแต่จะสั่งมา รู้จักเหล็กอันไหน เหล็กไหนบอันไหนเหล็กอะไร คมดู คูสี ฟังเสียง การตีรู้ว่าจะต้องตีอย่างไร เผาไฟ จุ่มน้ำ อย่างไร ทำมีดออกมาขายไม่พอกับความต้องการมีคนมาสั่งทำ ทำไม่ทันถ้าทำคนเดียวก็ได้นวันละเล่ม ถ้ามีคนช่วยก็ 3 เล่ม เหล็กไหนบชื่อมากิโลละ 10 บาทเอามาตีมีดได้ 2 เล่มขายเล่มละ 200 บาท ตีเหล็กแบบโบราณโรงงานของผม อยู่ใต้ต้นมะขาม อุปกรณ์ที่ใช้ก็เท่าที่เห็นลูกๆ เขาไม่เอาวิชานี้ ถ้าใครใส่ใจสนใจที่จะเรียนจริงๆก็ยินดีจะสอนให้ได้ อยากได้ทุน สักก้อน 3-4 พันบาทจะเอามาทำมีดวางขาย

ทักษะภูมิปัญญาภาษา วรรณกรรม ผญา (การอ่าน เขียนตัวเมือง)

ผู้ให้ข้อมูล นายตาล อินไชย อายุ 64 บ้านเลขที่ 167 หมู่ที่ 5 สันไทรงาม และนายประเสริฐ

สุวรรณกาศ อายุ 72 ปี บ้านเลขที่ 65 หมู่ที่ 5 สันไทรงาม

สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 2545

“เดิมเป็นชาวอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน เป็นคนเมือง เพราะเดิมมีเชื้อสายลื้อ จังหวัดน่านติดตามมาอยู่ที่นี่ตั้งแต่ ปี พ.ศ 2510 อาจารย์ เจริญ ธรรมจักร คนบ้านเดียวกัน มาเป็นครูใหญ่อยู่ที่นี่เล่าให้ฟังว่า ที่นี่มีที่ทำกินเยอะแยะ อุดมสมบูรณ์ทุกอย่าง เลยชวนกันมา 3 ครอบครัว มาตั้งรกราก ถากถางทำนาทำสวนทำไร่อยู่ที่นี่ เคยบวชเรียนเป็นหนาน (ทิด) มาก่อนจากวัดชานาไพร ตำบล ลิม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

ความสามารถ อ่าน-เขียนตัวเมือง ได้ อ่านธรรมได้ มีความรู้ความถนัดในเรื่องการสะเดาะเคราะห์สู่ขวัญ ศาสนพิธีต่างๆ ก็ทำได้ ยินดีที่มีการฟื้นฟู รักษาประเพณี เก่า ๆ ดั้งเดิมให้คงอยู่และสืบสานกันไว้ถึงลูกถึงหลาน ยินดีเป็นวิทยากรให้เด็ก ๆ ได้ฝึกหัดรำเรียนกัน “

ทักษะภูมิปัญญา ด้านหัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน (การตีมีด)

ผู้ให้ข้อมูล นายประมวล สมทรง อายุ 63 ปี บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 6 ป่าดิ่ง

สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 2545

“ เดิมเป็นชาวจังหวัด อุตรธานี ติดตามพ่อตาแม่ยาย มาอยู่ที่นี่ตั้งแต่ พ.ศ. 2510 ยากจนมาก ไม่มีเงินทอง ไม่มีไร่นา ไร่จ้าง และตอนนี้ยังเช่าที่ทำนา

ประสบการณ์การตีมีดฝึกหัดทำเรียนรู้จากพ่อแม่มาตั้งแต่อายุ 8 ขวบพ่อแม่ทำสื่อเกี่ยวขายนมีความรักในงานนี้มาก ชำนาญดีเหล็กเป็นของใช้ได้ทุกอย่างแล้วแต่จะสั่งมา รู้จักเหล็กอันไหนเหล็กไหนบออันไหนเหล็กอะไร คมดู ดูสี ฟังเสียง การตีรู้ว่าจะต้องตีอย่างไร เผาไฟ จุ่มน้ำ อย่างไรทำมีดออกมาขายไม่พอกับความต้องการมีคนมาสั่งทำ ทำไม่ทันถ้าทำคนเดียวก็ได้อันละเล่ม ถ้ามีคนช่วยก็ 3 เล่ม เหล็กไหนบอชื่อมาทีละ 10 บาทเอามาตีมีดได้ 2 เล่มขายเล่มละ 200 บาท ดีเหล็กแบบโบราณโรงงานของผม อยู่ใต้ต้นมะขาม อุปกรณ์ที่ใช้ก็เท่าที่เห็นลูกๆ เขาไม่เอาวิชานี้ ถ้าใครใส่ใจสนใจที่จะเรียนจริงๆก็ยินดีจะสอนให้ได้ อยากได้ทุน สักก้อน 3-4 พันบาทจะเอามาทำมีดวางขาย

ทักษะภูมิปัญญาด้านนักโบราณคดีท้องถิ่น

ผู้ให้ข้อมูล นายไมตรี สอนขยัน อายุ 52 ปี บ้านเลขที่ 18 หมู่ 9 ป่าสักงาม

สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2545

“เดิมเป็นชาวจังหวัดมหาสารคามมาอยู่กับญาติบ้านปงเคียน เพ็ญหมู่บ้านปงเคียนได้ ขอนุมัติทางราชการขอตั้งโรงเรียนและทำการเปิดสอนเป็นโรงเรียนสาขาดมหัววัน เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2509 มีครูใหญ่คนแรกชื่อนายเหรียญ ธรรมจักร มีนายเคน ศรีโยทัยเป็นครูน้อย จำนวน นักเรียนน้อยกว่าคนได้สมัครเป็นครูช่วยสอน ปี พ.ศ. 2512 ทางราชการส่งไปอบรม วิชาวุฒิครูที่ เชียงใหม่ 6 เดือน ได้วุฒิครู พ.ศ. มีอาชีพเสริม ทำนาทำสวน ทำไร่

ประสบการณ์ ได้พบเห็นซากโบราณวัตถุ โบราณสถาน ตามเรียกสวนไร่นา มีอยู่อย่างมาก หมายทั่วไปหมดมีความสนใจใคร่ศึกษาว่า ณ ที่แห่งนี้แต่ก่อนมาเป็นที่อยู่อาศัยของชนเผ่าใดและเหตุใดจึงถูกทิ้งร้างชนเผ่าเหล่านั้นตอนนี้อยู่ที่ใดยังคงหลงเหลือเผ่าพันธุ์อยู่หรือไม่ จึงเริ่มเก็บสะสม ชิ้นส่วนวัตถุโบราณที่แปลก ๆ ไว้บ้างบางทีก็เห็นชาวบ้านเก็บไปบ้าง ประเภทเป็น พระพุทธรูป ถ้วยโลหะ ขวานหิน กล้องคูดยา อุปกรณ์ปั้นหม้อ ในช่วงที่เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่สถาบัน ราชภัฏเชียงรายวิชาเอกอุตสาหกรรม โทวิชาประวัติศาสตร์ ได้เพิ่มความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ในเรื่องร่องรอยประวัติศาสตร์เหล่านี้มากขึ้นมาถึงยุคของการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการเรียนรู้จากองค์ความรู้ในท้องถิ่น จึงได้จัดทำแผนการเรียนรู้ ประวัติ ศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ท้องถิ่นขึ้นและนำนักเรียนออกสำรวจค้นคว้าร่องรอยประวัติศาสตร์ ตามที่ต่างๆ ในพื้นที่ตำบลดงมหาวัน จากหลักฐานร่องรอยที่ได้พบเห็น เชื่อว่าบริเวณพื้นที่ตำบลดงมหาวัน บริเวณริมฝั่งแม่น้ำกก ตั้งแต่เวียงกือณา เขตพื้นที่อำเภอเวียงชัย เรื่อยมาจนหมดเขตพื้นที่ที่ หมู่ 9 ป่า สักงามตามบริเวณเนินคอย ต้องเป็นแหล่งชุมชนโบราณที่น่าศึกษาเรียนรู้ ที่น่าสนใจอย่างยิ่ง และจะ เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้อีกปัญหาอุปสรรคในการสืบค้น กล่าวคือ ชาวบ้านบางคนที่เคยเก็บชิ้นส่วนของโบราณได้ มักจะเก็บซ่อน จำไว้ ไม่ให้ใครเห็น ถือเป็นสมบัติส่วนตัว และไม่รู้จักการเก็บรักษาวัตถุโบราณ ทำให้ชำรุด แตกหักเสียหายอย่างน่าเสียดาย ตอนนี้มีเก็บรวบรวมไว้ตามวัดร่องหวาย วัดคอยศิริมงคล และที่โรงเรียนบ้านปงเคียน ก็มีบ้าง แต่ก็แตกหักชำรุดมากแล้ว ยินดีที่จะร่วมเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าและ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วม กับโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มที่

ทักษะภูมิปัญญาด้านการอนุรักษ์ การจัดการป่าชุมชน

ผู้ให้ข้อมูล นายสงครามต์ โสภามา อายุ 38 ปี บ้านเลขที่ 66 หมู่ 9 ป่าสักงาม

สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2545

เดิมพ่อแม่ เป็นชาวจังหวัดมหาสารคาม เกิด และโตที่นี้อาชีพทำนาทำไร่ ทำสวนการศึกษา เรียนจบ จบชั้น ป.4 ประสบการณ์ความสนใจในเรื่องการอนุรักษ์และการจัดการป่าชุมชน มีมา 10 กว่าปีแล้ว จากที่พ่อแม่ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าให้ฟังบ้างได้เฝ้าสังเกตเห็นการเปลี่ยนไป ป่าไม้ที่อยู่ใกล้ๆ บ้าน ซึ่งเคยเป็นที่ทำมาหากิน เป็นแหล่งอาหารหาเห็ดหน่อไม้สัตว์ป่าผักผลไม้ในวันจะถูกรุกราน จากการแผ้วถางการถูกเผาอยู่เป็นประจำจากคนในหมู่บ้าน หรือคนนอกหมู่บ้าน สัตว์ป่าผักพืช สมุนไพรพื้นถิ่นที่หายากขึ้นประจวบกับมีกองทุนพัฒนาสังคมได้เข้ามาสู่หมู่บ้านและได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาในรูปคณะกรรมการการรักษาป่าชุมชน ซึ่งจัดโดยมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ปี พ.ศ 2530 และได้พบปะแลกเปลี่ยนทัศนะและปัญหาต่างๆ ของหมู่บ้านกับคณะกรรมการประสานงานพัฒนาองค์กรเอกชน จากนั้นก็ได้มีโอกาสศึกษาดูงานตามที่ต่าง ๆ หลาย จังหวัด เป็นวิทยากรทำให้การอบรมชาวบ้านให้รู้จักวิธีการรักษาป่าร่วมกันในตอนแรกชาวบ้านที่เคยเข้าป่าล่าสัตว์ ตัดไม้ เก็บฝืนก็ไม่พอใจไม่เห็นด้วยต้องเดินทางเข้าไปหาแนวร่วมในแต่ละหมู่บ้านตำบลที่อยู่รอบๆของป่าชุมชน (คอยหมี) ให้มีความตระหนักในปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน กับสังคมถ้าป่าแห่งนี้ถูกทำลายต่อไปอีกพบใครก็พูดคุยตอนนี้ชาวบ้านทุกคนเริ่มรับรู้เข้าใจพร้อมใจกัน ร่วมกันอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าคอยหมีให้ความอุดมสมบูรณ์กลับคืนมาเรามีกฎกติกาจัดการที่สร้างร่วมกันสมาชิกของเรา รวมทั้งอำเภอดอยหลวงด้วยเพราะมีพื้นที่ติดกันเราต้องปล่อยให้ป่า ฟื้นตัวอย่าเข้าไปยุ่ง เก็บฝืนเก็บหา อาหาร ก็เปิดให้เข้าเป็นช่วงระยะเวลาเอาออกมาขาย ก็จะถูกลงโทษ ปรับไหมไม้ฝืนก็อนุญาตให้เข้าไปช่วยกันเก็บออกมาก่อนหน้าแล้งเพราะป้องกันไม่ให้เชื้อไฟ ตอนนี้เราทำถนนแนวกันไฟเป็นแนววงแหวน 2 ชั้นทุกปีจะนัดหมายกันช่วยกันทำแนวกันไฟการสอนให้เด็กมีความรู้เรื่องการอนุรักษ์การจัดการกับป่า ต้องให้เขาได้เข้าไปสัมผัสกับป่าจริงต้องให้เขามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าและการใช้ประโยชน์จากป่าควรจะทำอย่างไรพ่อแม่คนในสังคมในหมู่บ้านเป็นตัวอย่างที่ดีของเด็กได้ตอนนี้ภูมิใจที่ป่าชุมชนนี้มีความอุดมสมบูรณ์กลับคืนม ต้นไม้มีมากขึ้น ดาน้ำมีน้ำซับมากขึ้นเริ่มมีนกหลายชนิดเพิ่มมากขึ้น ใ้ป่าก็มีงูเห่างองาก็มีมากสัตว์ใหญ่ๆเช่นเสือหรือหมียังไม่เห็นมันคงหมด ไปแล้วละป่าชุมชนที่พวกเราดูแลอยู่มีการตั้งคณะกรรมการออกเป็นชุดๆ ผลัดเปลี่ยนกันเข้าไปตรวจตราดูแลเป็นกลุ่มๆ 5 คน จะมีการประชุมกันทุกเดือน ตอนนี้เป็นประธานป่าชุมชนป่าสักงาม ยินดีที่จะพาเด็กๆมาเรียนรู้จักป่า การอนุรักษ์และการจัดการป่าให้อยู่กับเราอย่างยั่งยืน....”

ทักษะภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน (การแกะสลักไม้)

ผู้ให้ข้อมูล นายแก้ว นัยดีบ อายุ 59 ปี บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 12 ไหม่มหาวัน

สัมภาษณ์ 4 มีนาคม 2545

“เดิมพ่อเป็นคนแม่ทะจังหวัดลำปาง แม่เป็นคนที่นี่แหละเกิดที่นี่หมู่บ้านนี้เป็นเมืองมี 30 หลังคาเรือนอาชีพเดิม ก็ทำนา ทำไร่นาทำสวน

ประสบการณ์การแกะสลักไม้ เมื่ออายุประมาณ 27 ปี มีสละมาจากเมืองแพร่ชื่อ พ่อช้าง ปัญญามูล (ปัจจุบันย้ายไปแล้ว) เห็นพ่อช้างเขาเอาไม้ชิ้นเล็ก ๆ มาแกะสลักเป็นรูปนก รูปหนูก็สนใจ ขอเรียน ฝึกหัดเอาวิชากับท่าน ฝึกได้ 2-3 วันก็สามารถทำออกมาเป็นตัวได้ พอเป็นแล้วก็เลยสอนพี่ สอนน้องญาติๆ พวกนั้นทำขึ้นมาเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน ไม้ที่ทำก็เป็นเศษไม้หัวไร่ปลายนา ส่วนมากจะเอาไม้ซ้อ เพราะแกะง่าย สวยงาม อุปกรณ์ก็มีมีดเหลาเลื่อยตัดเหล็ก แม่แรง สิวปากบาง ปากหอบ กระดาษทราย ไม้ไสสี ให้เป็นสีธรรมชาติแรกๆ ก็แกะสัตว์ ตัวเล็ก ๆ นก ไก่ เป็ดน้ำ นก กาบบัว ก็ส่งขายไปทั่วที่เชียงใหม่ เชียงรายก็มี ทำเป็นอาชีพเกาะกลุ่มกันในหมู่บ้านนี้เองไม่หวัง ร่ำรวยอะไรมีความสุขดีในอาชีพมีลูกศิษย์ลูกหามากหลายคนทั้งครูทั้งนักเรียน ชาวบ้านก็มีมา ไม่หวังวิชาแกะสลักสัตว์ได้เกือบทุกชนิดตอนนี้ก็มีนกเหืองนกแก้ว นกหัวขวาน นกกระต๊ว นกต่าง ๆ ช้างม้า วัวควาย วัวลื้อ ควายลื้อ กวาง หมู เป็ด ไก่ ผีเสื้อ แมงปอ แล้วแต่จะสั่งทำ มีหลานชาย ได้รับการคัดเลือกให้ไป”แกะสลักไม้ที่บางไทร ยินดีจะถ่ายทอดวิชาให้เด็กที่อยากเรียน และควรช่วยกัน ปลุกไม้ซ้อ เอาไว้เป็นไม้แกะสลักด้วย..”

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่น

ประเภทบุคคล

ประเภทสถานที่

ประเภทสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ในท้องถิ่น

แบบบันทึกการสังเกต

แบบประเมินศักยภาพแหล่งเรียนรู้

แบบสอบถาม สัมภาษณ์

เรื่อง แหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาหลักสูตรในตำบลดงมะหว้าน กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์ การศึกษา Object	ตัวบ่งชี้ Indicator	ตัวแปร Variable	คำถาม/คำสัมภาษณ์ Question / Interview
1. เพื่อศึกษา แหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม ศึกษา ในท้องถิ่น เพื่อพัฒนา หลักสูตร ในตำบล ดงมะหว้าน กิ่ง อำเภอ เวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย	I บริบทชุมชน -อาณาเขต -ประวัติชุมชน -ประชากรชาติพันธุ์ -การศึกษา -การสาธารณสุข -อาชีพรายได้ -ทรัพยากรธรรมชาติ -โบราณสถาน -โบราณวัตถุ	-สภาพภูมิศาสตร์(ที่ตั้ง) -อาณาเขต พื้นที่หมู่บ้าน -ประวัติความเป็นมา และความเปลี่ยนแปลง ของหมู่บ้านชุมชน -จำนวนประชากรและ การเปลี่ยนแปลง -ชาติพันธุ์ -ระดับและคุณภาพการ ศึกษาของประชากร -คุณภาพของประชากร	-ชื่อ อาณาเขตบริเวณ ติดต่อกับอะไรบ้าง -ที่ตั้ง การตั้ง การอพยพ ผู้นำ มีกี่ตระกูล จำนวนครัวเรือน เหตุผลในการเลือกสถานที่ตั้งหมู่บ้านหลักฐานทางวัตถุหรือการบันทึกอยู่ที่ใดเหตุผลการแยกตัวไปตั้งหมู่บ้านใหม่ -จำนวนประชากรในชุมชน มีการเพิ่มขึ้น หรือลดลงอย่างไร เพราะอะไร มีกี่พื้นที่ -การทำมาหากิน เป็นอย่างไร อดีต กับปัจจุบันต่างกันอย่างไร อาชีพส่วนใหญ่ อาชีพเสริม หรืออาชีพรองทำอะไรกันบ้าง ยามว่างงานว่างจากการทำอาชีพหลักแล้วทำอะไรกันบ้าง -มีรายได้เพียงพอต่อการครองชีพหรือ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นอย่างไร รายพอเพียงมีลักษณะอย่างไร มีคนว่างงานหรือไม่ -ความแตกต่างฐานะทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน มีภาวะหนี้สินและ แนวทางแก้ปัญหา ทำกันอย่างไร -การศึกษาของสมาชิกในชุมชน มีการเรียนรู้กันมาอย่างไร มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนอย่างไรบ้าง การพัฒนาการศึกษาควรเป็นไปในรูปแบบลักษณะใด ควรมีการจัดการอย่างไร -คุณภาพของสมาชิกในชุมชนเป็นอย่างไร ค การเจ็บป่วยที่เป็นปัญหา

<p>2. เพื่อศึกษา ศักยภาพของ แหล่งเรียนรู้ถึง แวดล้อมศึกษา ในท้องถิ่น และ วิเคราะห์แหล่ง เรียนรู้ เพื่อพัฒนา หลักสูตร</p>		<p>ประชากร -ปริมาณและคุณภาพ ของทรัพยากรธรรมชาติ -แหล่ง ร่องรอย และ ปริมาณ ของ ชุมชนเก่าแก่ -ปริมาณและคุณภาพ ของโบราณสถาน โบราณวัตถุ -การอนุรักษ์</p>	<p>รุนแรง คืออะไร เกิดจากสาเหตุใดเพราะอะไร แนวการดูแลสุขภาพของสมาชิกในชุมชนควร เป็นอย่างไร ควรทำอย่างไร-เคยพบเห็นร่องรอยโบราณสถาน หรือโบราณวัตถุบ้างหรือไม่ อย่างไร อยู่ที่ได้ มีลักษณะ ปริมาณ การเก็บรักษาทำอย่างไร สิ่งเหล่านี้มีคุณค่าต่อสังคม ควรมีการจัดการอย่างไรได้บ้าง -สภาพ ดิน น้ำ ป่า และป่าไม้ สัตว์ป่าในชุมชนเป็นอย่างไร อดีต และปัจจุบันมีความแตกต่างกัน อย่างไร ทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ มีการซื้อขายของป่ากันอย่างไร ที่ได้บ้างมีการ ดูแลอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนกันอย่างไร ทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีลักษณะอย่างไร แหล่งน้ำในชุมชนด้านปริมาณและคุณภาพ มีปัญหา แยกน้ำเพื่อบริโภค - วิธีการแก้ปัญหาอย่างไร ปัญหาขาดแคลนทรัพยากรน้ำ เกิดจากอะไร ชุมชนต้อง มีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง -พื้นที่ทำกินในอดีตกับปัจจุบัน มีความเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง เกิด จากสาเหตุใด การทำมา ทำสวน ทำไร่ ปลูกพืชอะไร ผลิตผลิตภัณฑ์อย่างไร มีปัญหาเกี่ยวกับ อะไร การใช้ปุ๋ย หรือเทคโนโลยีทางการเกษตร มีปริมาณมากน้อยอย่างไร ดินที่เหมาะสมสำหรับ การปลูกพืชแต่ละชนิดมีลักษณะเป็นอย่างไร -การทำมาหากินทางน้ำ ทางการประมง ในอดีตกับ ปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร ทั้งปริมาณ และคุณภาพ เพราะอะไร ควรทำอย่างไร -เคยดูพบ วัตถุสิ่งของโบราณ มีอะไรบ้าง ลักษณะเป็นอย่างไร จำนวน คุณภาพเป็นอย่างไร ค้นพบ บริเวณใด ตอนนี้น้ำขึ้น น้ำลง ที่ใด มีความคิดเห็นต่อวัตถุโบราณ หรือโบราณสถานอย่างไร วิธี การใช้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ควรทำอย่างไร</p>
--	--	--	---

<p>2. สิ่งของเครื่องมือ เครื่องใช้ในการ ประกอบอาชีพ</p> <p>-เกษตร -ประมง -หัตถกรรม อุตสาหกรรม</p>	<p>-อุปกรณ์เครื่องมือ การทำงาน ทำไร ทำสวน การประมงน้ำจืด งานหัตถกรรม อุตสาหกรรม ในครัวเรือน อุตสาหกรรม</p>	<p>เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานเกษตร นาสวน ไร่ และเลี้ยงสัตว์มีอะไรบ้าง เรียกว่า อะไร ลักษณะการใช้ ทำมาจากวัสดุอะไร การเก็บรักษาทำอะไร มีความเชื่อต่อสิ่งของเหล่านี้ อย่างไร -เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือนประเภทจักสาน ถักทอ และงานหัตถกรรม อุตสาหกรรม กรรม มีอะไรบ้าง เรียกว่าอย่างไร กรรมวิธีจัดทำ การใช้ การบำรุงรักษาทำกันอย่างไร มี ความเชื่อต่อสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้เหล่านี้อย่างไร มีนิสัยชอบ ประเพณีกันมาอย่างไร-ผลผลิต ที่ได้มีการจำหน่าย การตลาดเป็นอย่างไร ปัญหาหรือไม่อย่างไร มีการถ่ายทอดสืบสานให้คน รุ่นใหม่อะไร-ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพในชุมชนเป็นอย่างไร</p>
<p>3. บุคคล ผู้ชำนาญ เฉพาะทาง</p> <p>-การเกษตร -การประมง -การหัตถกรรม อุตสาหกรรม ประมง วัฒนธรรม- ความเชื่อ พิธีกรรม -สมุนไพร -การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ</p>	<p>ประวัติ ประสบการณ์ กระบวนการถ่ายทอด ผลงานที่ประจักษ์ ทัศนคติ</p>	<p>-ชื่อ อายุ เพศ ที่อยู่ การศึกษา การเรียนรู้ การถ่ายทอดจากใคร ที่ได้ -ประสบการณ์ ความชำนาญ การที่ -วิธีการ หรือมีกระบวนการขั้นตอน การถ่ายทอดทำอะไร มีนิสัยชอบ ถึงปฏิบัติกันมาอย่างไร -มีผลงานที่ภาคภูมิใจอะไร บ้าง อย่างไร -สถานการณ์ในอดีต กับปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร-ปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ถึง แวดล้อม แตกต่างกันอย่างไรร -ปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง -มีความเชื่อ หรือมีความคิดเห็นต่อ กิจกรรมที่ทำอย่างไร ควรจะให้ชุมชน สังคมมีส่วนร่วมในการสืบทอดหรือการอนุรักษ์อย่าง ไร-การใช้สมุนไพร ปัจจุบันมีการพัฒนา หรือมีปัญหาอุปสรรคอะไร อย่างไร การใช้สมุนไพร มีข้อควรปฏิบัติอย่างไร-ความคิดเห็นต่อทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนเป็นอย่างไร -ทรัพยากรธรรมชาติในอดีตปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร -สาเหตุเกิดจากอะไร ส่งผลกระทบในปัจจุบันอย่างไร</p>

			<p>-การมีส่วนร่วมของชุมชน สังคมเป็นอย่างไร มีข้อกำหนด กฎ กติกาปฏิบัติร่วมกันในการใช้ และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนกันอย่างไร มีลักษณะใด มีอุปสรรค ปัญหา อะไรบ้าง มีวิธีการจัดการอย่างไร</p> <p>-มีความคิดเห็นอย่างไร ต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในปัจจุบัน</p> <p>-ใครควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาเด็กลูกหลานหรือสมาชิกในชุมชนเพราะอะไร</p> <p>-ชุมชนจะเข้าร่วมพัฒนาได้ในลักษณะใดบ้าง</p>
--	--	--	--

ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่น

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “พรานป่า”

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นายจันทร์ดา นัยตบ	50	สมรส	25	1	ดงมหาวิน	พรานป่า	ตามรอยผึ้ง	ชุมชนยอมรับ ในความสามารถ
2	นายวันดา ภาคิลี	48	“	70	1	“	“	“	
3	นายดวงจันทร์ ท่อนคำ	46	“	44	1	“	“	“	
4	นายสาม นัยตบ	64	“	64	1	“	“	“	
5	นายพรหม แสนศิลา	50	“	85	1	“	“	จับสัตว์ป่า	
6	นายสมชาย ลาโสด	44	“	128	2	ร่องห้วย	“	“	
7	นายประพันธ์ ปัญญารักษ์	58	“	56	2	“	“	เครื่องมือจับสัตว์ป่า	
8	นายสมพร ศักดาคำ	56	“	37	3	ป่าเตา	“	“	
9	นายเหล่า จุงป่า	52	“	42	5	ต้นโพรงงาม	“	ตามรอยงู	
10	นายทิศ ธรรมจักร	47	“	16	5	“	“	ตามรอยผึ้ง	
11	นายสมบุรณ์ อินไชย	45	“	81	5	“	“	“	
12	นายสว่างประเสริฐนอก	55	“	65	9	ป่าสักงาม	“	จับสัตว์ป่า	

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน “พรานป่า”

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
นักสะกดรอย สัตว์ป่า	1	นายจันทร์ดา นัยติบ	50	สมรส	25	1	ดงมหาวน	ทำนา	ตามรอยฝั่ง
	2	นายวันดา ภาคีส	48	“	70	1	“	“	“
	3	นายดงจันทร์ ท่อนคำ	46	“	44	1	“	“	“
	4	นายสาม นัยติบ	64	“	64	1	“	“	“
	5	นายทิศ ธรรมจักร	47	“	16	5	สันโทรงาม	“	“
	6	นายสมบุญณ์ อินไชย	45	“	81	5	“	“	“
	7	นายเหล่า จุมป่า	52	“	42	5	“	“	ตามรอย
ทักษะ การยิงชีพ ใบป่า	1	นายพรม แสนศิลา	50	“	85	1	ดงมหาวน	ทำสวน	จับสัตว์ป่า
	2	นายสมชาย ลาโลด	44	“	128	2	ร่องห้วย	“	“
	3	นายประพันธ์ ปัญจรักษ์	58	“	56	2	“	“	ทำเครื่องมือจับสัตว์ป่า
	4	นายสรวง ประเสริฐนอก	55	“	65	9	ป่าล็กม	“	จับสัตว์ป่า
	5	นายสมพร ศักคำคำ	56	“	37	3	ป่าเตา	“	ทำเครื่องมือจับสัตว์ป่า

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “อาหารการกิน”

ที่	ชื่อ -สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นางทองใหม่ โกเมน	45	สมรส	236	2	ร่องหวาย	อาหารการกิน	กล้วยอบนมย่นแก้วของข้าวเกรียบฟักทอง	จำหน่ายทั่วไป
2	นางเกสร ควนนาม	35	“	6	6	“	“	ข้าวปุ้น (ขนมจีน)	“
3	นางหล้า ขาดังค์	63	“	41	6	“	“	“	“
4	นางโอม สวัสดิ์นที	51	“	36	8	ปงเคียน	“	ปลาร้า	“
5	นายประยงค์ คำไชยวาด	59	“	20	8	“	“	“	“
6	นายบุญธรรม ดวงขาม	85	“	15	10	ปงบน	“	หน่อไม้ดอง	“
7	นายเสริม ศรีมหาโคตร	76	“	30	10	“	“	ปลาร้า	“

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน “อาหารการกิน”

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
การทำงาน อาหารคาว หวาน	1	นางทองใหม่ โกเมน	45	สมรส	236	2	ร่องหวาย	ทำนา	กล้วยอบเนย ข้าวเกรียบ แจ่วบอง
	2	นางบุญธรรม สมทรง	38	“	71	6	ป่าดิ่ง	“	ข้าวปุ้น (ขนมจีน)
	3	นางเกษร ควนนาม	35	“	6	6	“	“	“
	4	นางเหล่า ซาติงค์	63	“	41	6	“	“	“
การนอม อาหาร ประเภทพืช และประเภท สัตว์น้ำ	1	นายบุญธรรม ดวงซาทม	85	“	15	10	ปงบน	“	ทำหน่อไม้ดองฝักดอง
	1	นางโสม สวัสดิ์นที	51	“	36	8	ปงเคียน	“	ปลาไร่
	2	นายประยงค์ ศรีใจवाल	59	“	20	8	“	“	“
	3	นายเสริม ศรีมหาโคตร	76	“	86	10	ปงบน	“	“

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “การเกษตรแบบผสมผสาน”

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นายจำลอง นามสอน	45	สมรส	147	1	ดงมหวัน	การเกษตรผสมผสาน	บ่อปลานา-สวน	จำหน่ายทั่วไป
2	นายชู นัยดี	50	“	7	1	ดงมหวัน	“	“	“
3	นายสมฤทธิ์ นัยดี	50	“	67	1	“	“	“	“
4	นายสำเริง เกตุญไธย์	62	“	157	3	ป่าเลา	“	“	“
5	นายสมเอน ทองสลับ	51	“	21	3	“	“	การเพาะเห็ด	“
6	นายแก้วมุด เหล็กกล้า	47	“	72	3	“	“	“	“
7	นายธีรรงค์ พงษ์รักษ์	63	“	86	3	“	“	สวนผลไม้	“
8	นายประสิทธิ์เทวีแก้วกัญญา	55	“	92	3	“	“	บ่อปลานา-สวน	“
9	นายคำ ทานะขำ	53	“	68	4	แม่ฝื่อ	“	“	“
10	นายเอก รักคน	27	“	87	4	“	“	“	“
11	นายเหรียญ ธรรมจักร	58	“	6.	5	สันทรายงาม	“	“	“
12	นายวน โสราษ	38	“	19	5	“	“	สวนผลไม้	“
13	นายอินทวัน ธรรมจักร	43	“	77	5	“	“	“	“

ทักษะภูมิปัญญาด้าน "การเกษตรแบบผสมผสาน" (ต่อ)										
ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ	
14	นางศรีดา ศรีจันทร์ท่า	43	"	36.	7	ดอยศิริมงคล	การเกษตร	ปลูกหม่อนฯ	จำหน่ายทั่วไป	
15	นายสมศักดิ์ภูมิประหมั่น	50	"	123	7	"	"	สวนผลไม้	"	
16	นายปิ่น จันทร์ สุข	63	"	7	8	ปงเคียน	"	เลี้ยงสัตว์	"	
17	นายเพชร คำปิ่นมุล	59	"	17	8	"	"	เลี้ยงสัตว์	"	
18	นายประยงค์ ศรีไชยवाल	58	"	26	8	"	"	เพาะชำไม้	"	
19	นางอุไร บุตรพรหม	48	"	10	8	"	"	ปลูกหม่อนฯ	"	
20	นางถวัลย์ สารนที	48	"	54	8	"	"	"	"	
21	นายโสภส จันดี	32	"	55	9	ป่าสักงาม	"	ปลูกป่าฯ	"	
22	นายบุญขาน มะลียโย	50	"	91	10	ปงบน	"	ปุยหมัก	"	
23	นายสถิต ศรีพินนาม	52	"	82.	10	"	"	สวนลื่นจี	"	
24	นางลำตาน ฉาบุญเรือง	47	"	90	10	"	"	ปลูกหม่อน	"	
25	นายทองเลื่อนสารแสน	49	"	193	10	"	"	เลี้ยงสัตว์ (วัว)	"	
26	นายทองพูน สารแสน	50	"	22	10	"	"	เลี้ยงสัตว์	"	

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน “การเกษตรแบบผสมผสาน”

ทักษะ	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ภูมิปัญญา	1	นายจำลอง นามสอน	45	สมรส	147	1	ดงมหาวัน	ทำนาสวน	บ่อปลา นา สวน
	2	นายชู นัยติบ	50	“	7	1	“	“	“
	3	นายสัมฤทธิ์ นัยติบ	50	“	67	1	“	“	“
	4	นายสำเร็จ เขตบุญไธย	62	“	157	2	ร่องหวาย	“	“
	5	นายประสิทธิ์แก้วกัฒนา	55	“	92	3	ป่าเลา	“	“
	6	นายคำ ทานะกว้าง	53	“	68	4	แม่เตือ	“	“
	7	นายเอก รักคน	27	“	87	4	“	“	“
	8	นายเหรียญ ธรรมจักร	58	“	6	5	สันไทรงาม	“	“
	9	นายชาน มะลียโย	50	“	91	10	ปงบน	“	“
การเพาะเห็ด	1	นายแก้วมุด เหล็กกล้า	47	“	72	3	ป่าเลา	“	การเพาะเห็ด
	2	นายเสมียน ทองสลับ	51	“	86	3	“	“	
การเลี้ยงสัตว์	1	นายคำป็น จันสุข	63	“	7	8	ปงเคียน	ทำนาสวน	
	2	นายเพชร คำป็นมุด	59	“	17	8	“	“	
	3	นายทองเลื่อน สารแสน	49	“	193	10	ปงบน	“	
	4	นายทองพูน สารแสน	50	“	193	10	“	“	

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน" การเกษตรแบบผสมผสาน" (ต่อ)											
ทักษะภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท		
การทำสวนผลไม้	1	นายธำรงค์ พงษ์รักษ์	63	"	86	3	ป่าตา	ทำนาสวน	สวนผลไม้		
	2	นายวน โสราษ	38	"	19	5	สันไทรงาม	"			
	3	นายอินหวัน ธรรมจักร	43	"	77	5	"	"			
	4	นายสมศักดิ์ภูมิประหมั่น	50	"	123	7	ดอยศิริมงคล	"			
	5	นายสตีดิย์ ศรีพินนาม	52	"	82	10	ปางบน	"			
	6	นายชวน มะลียโย	50	"	91	10	"	"			
การเพาะปลูก (สวนหม่อน)	1	นางลิดา ศรีจันทร์กำ	43	"	36	7	ดอยศิริมงคล	ทำนา สวน	ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม		
	2	นางอุไร พรหมบุตร	48	"	10	8	ปางเคียน	"			
	3	นางฉวีลย์ สารนที	48	"	54	8	"	"			
การเพาะชำกล้าไม้	1	นายประมงก์ ศรีไชยวาล	58	"	26	8	ปางเคียน	ทำนา สวน	การเพาะชำ		
	2	นายชวน มะลียโย	50	"	91	10	ปางบน	"		การตอนกิ่ง	
ปุ๋ยอินทรีย์	1	นายชวน มะลียโย	50	"	91	10	ปางบน	ทำนา สวน	ปุ๋ยหมัก		
	2	พระศรีศมิ สุวัฒน์โต	45	นักบวช	วัด	12	ใหม่ร่องหวาย	นักบวช			

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “หมอยา สมุนไพร”

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นายประสงค์ สุทธิชัย	70	สมรส	80	1	ดงมหาวิน	หมอยา สมุนไพร	ยาต้ม	ชุมชนยอมรับใน ความสามารถ (ยังมีต่อ)
2	นายสมพร ธานีกร	49	“	81	1	“	“	“	
3	นายอุดม รุ้ยาม	33	“	47	1	“	“	“	
4	นายวิเชียร สุนทร	57	“	397	2	ร่องหวาย	“	“	
5	นายบุญมา บุญประคอง	60	“	177	2	“	“	“	
7	นายเอกธนา เนื่องหน้	77	“	62	3	ป่าเลา	ยาแผน	“	
6	นายชน ศรีหอมตรี	77	“	31	3	ป่าเลา	หมอยา สมุนไพร	หมอน้ำมันดี	
7	นางคำ ไชยสาร	50	“	63	5	สันทรายงาม	“	ยาต้ม	
8	นางเกษ อนุแก้ว	76	“	18	7	คอยศิริมงคล	“	“	
9	นายมี สวัสดิ์นที	64	“	15	8	ปางเคียน	“	สวนสมุนไพร	
10	นายสำรอง อนุแก้ว	78	“	16	8	“	“	ยาต้ม	
11	นายวร ปิตกาวตั้ง	58	“	7	9	ป่าสักงาม	“	“	
12	นายสรวงประเสริฐนอก	65	“	19	9	“	“	“	
13	นายทองเพชร จันนอก	56	“	13	9	“	“	“	

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “หมอยาสมุนไพร” (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	
14	นายสงวน เทพศิริ	45	“	76	10	ปงบน	“	ยาต้ม	
15	นายสมศวรร ชัยปัญญา	51	“	70	10	“	หมอยาสมุนไพร	ยาต้ม	
16	นายสุบิน ล้อมวง	51	“	36	11	ใหม่ร่องหวาย	หมอยา กระดูกหัก	การเข้าเฝือก	ชุมชนยอมรับ
17	นายสม จอมแพง	59	“	52	11	“	หมอยา เสกเป่า	น้ำมัน	ในความสามารถ

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน “หมอยา สมุนไพร” (ต่อ)

ทักษะภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ -สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
สมุนไพร	16	นายสม จอมแพง	59	“	52	11	“	“	น้ำมัน
สวนสมุนไพร	17	นายมี สวัสดิ์นที	64	“	15	8	ปงเตียน	ทำนา ทำไร่	พืชสมุนไพร
สมุนไพรภาคกระดูกหัก	1	นายชาน ศรีห่มตรี	77	”	31	3	ป่าเถา	ทำนา	หมอน้ำมัน
	2	นายสุกิม สัตตบวง	51	“	15	11	ไหมร่องหวาย	ทำนา-ทำไร่	การเข้าเฝือกกระดูกหัก

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน "หมอยา สมุนไพร"

ทักษะภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ยาสมุนไพร ยาต้ม	1	นายประสงค์ สุทธิชัย	70	สมรส	80	1	ดงมหาน	ทำนา ทำสวน	ยาต้ม
	2	นายสมพร ถานกร	49	"	81	1	"	"	"
	3	นายอุดม รุ้ยาม	33	"	47	1	"	"	"
	4	นายวิเชียร สุนทร	57	"	397	2	ร่องห้วย	"	"
	5	นายอ่อนสา เนื่องหนู	77	"	62	3	ป่าเตา	"	"
	6	นายบุญมาบุญประสงค์	60	"	177	2	"	"	"
	7	นายทน ศรีหมตรี	77	"	31	3	ป่าเตา	"	หมอนึ่งมนต์ ยาฝน
	8	นางคำ ไชสาร	50	"	63	5	สันไทรงาม	"	ยาต้ม
	9	นางแก่น ภูนาแก้ว	76	"	18	7	ดอยศิริมงคล	"	"
	10	นายสำรอง ภูนาแก้ว	78	"	16	8	"	"	ยาต้ม
	11	นายวร ปัตกาเวตัง	58	"	7	9	ป่าสักงาม	"	"
	12	นายสรวรประเสริฐนอก	65	"	19	9	"	"	"
	13	นายทองเพชร ขันนอก	56	"	13	9	"	"	"
	14	นายสงวน เทพศิริ	45	"	76	10	ปงบน	"	ยาต้ม
	15	นายสมควร ชัยปัญญา	51	"	70	10	"	"	ยาต้ม

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน “หมอยา สมุนไพร” (ต่อ)

ทักษะภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ -สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
	16	นายสม จอมแพง	59	“	52	11	“	“	น้ามนต์
สวนสมุนไพร	17	นายมี สวัสดิ์ตันที	64	“	15	8	ปงเคียน	ทำนา-ทำไร่	พืชสมุนไพร
ปฐมพยาบาลกระดูกหัก	1	นายชน ศรีหมตรี	77	”	31	3	ป่าเลา	ทำนา	หมอน้ามนต์
	2	นายสุบิน ล้อมวง	51	“	15	11	ใหม่ร่องหวาย	ทำนา-ทำไร่	การเข้าเฝือกกระดูกหัก

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “การวาดแผนโบราณ การจับเส้น”

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นางเจียว นัยดีบ	54	สมรส	65	1	ดงหาวัน	วาดแผนโบราณ	จับเส้น	ชุมชนยอมรับ ในความสามารถ
2	นายแต่ง ไกรแจ่ม	72	“	44	3	ป่าเถา	“	“	
3	นางจันทร์เพ็ญ นัยดีบ	38	“	88	4	แม่ต้อ	“	“	
4	นายสมชาย ธรรมจักร์	27	“	13	5	สันไทรงาม	“	“	
5	นางเนียน อุดี	63	“	12	8	ปงเคียน	“	“	
6	นางจันทร์ภา วิพิมลิตซ์	43	“	8	10	ปงบน	“	“	
7	นายทองม้วน เสกแสนไม้	63	“	15	10	“	“	“	
8	นายทองมาก เสกแสนไม้	53	“	77	10	“	วาดแผนโบราณ	จับเส้น	

ตารางแยกประเภททักษะ ภูมิปัญญาด้าน “การวางแผนโบราณ การจับเส้น”

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
การวาด กายภาพบำบัด	1	นางเขียว นัยดีบ	54	สมรส	65	1	ดงมหาวัน	ทำนาสวน	จับเส้น
	2	นายแดง ไกรแจ่ม	72	“	44	3	ป่าเตา	“	“
	3	นางจันทร์เพ็ญ นัยดีบ	38	“	88	4	แม่เตอ	“	“
	4	นายสมชาย ธรรมจักร์	27	“	13	5	สันไทรงาม	“	“
	5	นางนิยม อุดี	63	“	12	8	ปงเคียน	“	“
	6	นางจันทร์ วิพิมสิทธิ์	43	“	8	10	ปงบน	“	“
	7	นายทองม้วน เสกแสนไม้	63	”	15	10	”	”	”
	8	นายทองมาก เสกแสนไม้	53	“	77	10	“	“	“

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน “พรานจับปลา”

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ทักษะการจับปลา น้ำจืด	1	นายอินตา ท่อนคำ	49	สมรส	125	1	ดงมหาวิน	ทำนา ทำสวน	การประมง
	2	นายจันทา นัยดีบ	49	“	25	1	“	“	“
	3	นายบัวเลี้ยง มะลิหอม	53	“	17	2	ร่องหวาย	“	“
	4	นายหลอง โกลีลา	60	“	151	2	“	“	“
	5	นายทองภู เกตุละคร	43	“	259	2	“	“	“
	6	นายบุญ บุญประกอบ	60	“	177	2	“	“	“
	7	นายทอง ศรีเทพ	63	“	64	3	ป่าเตา	“	“

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “ศิลปะ วัฒนธรรม”

ที่	ชื่อ -สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นายสิงห์ นัยดีบ	67	สมรส	38	1	ดงมหาวัน	ดนตรีพื้นเมือง		นักดนตรีประจำหมู่บ้าน
2	นายดวงแก้ว นัยดีบ	57	“	60	1	“	“		
3	นายดวง นัยดีบ	58	“	6	1	“	“		
4	นายวาท ลาโลด	48	“	219	2	ร่องหวาย	ดนตรีอีสาน	ศิลปะการบันเทิง	
5	นายบุญเลิศ ลาโลด	48	“	219	2	“	“		
6	น.ส.ประภาพร ลาโลด	26	โสด	219	2	“	“		นักดนตรีประจำหมู่บ้าน
7	น.ส.ยุวดี แก้วสาทร	22	“	33	2	“	“		
8	นายบุญ ลาโลด	59	“	105	2	“	“		
9	นายชุมพล แก้วสาทร	39	“	394	2	“	“		
10	นายทอง ศรีเทพ	64	“	6	3	ป่าเลา	สิ่งประดิษฐ์	ว่า บั้งไฟ	แข่งขันมาแล้ว
11	นายสวัสดิ์ เหล่าอิน	51	“	125	3	“	“	“	“
12	นายสุพจน์ กันหา	42	“	13	3	“	“	ตีพิณ	“
13	นายประเสริฐ สุวรรณกาศ	72	“	65	5	สันทรายงาม	ดนตรีพื้นเมือง	ระนาด ซ้อง ขลุ่ย	นักดนตรีประจำบ้าน
14	นายส่วย ไชยสดี	71	“	76	5	“	“	จ้อย ซอ	“

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “ศิลปะ วัฒนธรรม” (ต่อ)

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
15	นายจันทร์ สุทธะ	49	“	87	5	สันทรายงาม	ชอ	ร้อย ซอถ้อง	“
16	นายวิวัฒน์ เนื่องชมภู	36	“	151	2	ร่องหวาย	ศิลปะ	วาดภาพ	วาดขาย
17	นายจันทร์ อริยะกรอง	76	“	24	5	สันทรายงาม	ดนตรีพื้นเมือง	ซอถ้องม่าน	ช่างขอประจำหมู่บ้าน
18	นางสุพรทิพย์ สมมะโน	27	“	9	5	“	นาฏศิลป์	ฟ้อนรำ	“
19	นายสุพจน์ ไชยปัญญา	43	“	13	7	ดอยศิริมงคล	ศิลปะการแสดง	หมอลำเพลิน	นักแสดง
20	นางแสงอรุณ พิมพ์อุบล	43	“	39	8	ปงเตียน	“	“	“
21	นายดำรงค์ โสภามา	28	“	66	9	ป่าสักงาม	ดนตรีอีสาน	ตีพิณ	
22	นายทองเพชร ชันนอก	56	“	13	9	“	“	เป่าแคน	นักดนตรี
23	นายทองม้วน มะลัยโย	61	“	57	10	ปงบน	“	“	ประจำหมู่บ้าน
24	นายทองมาก เสกแสนไม้	55	“	77	10	“	“	หมอลำ	
25	นายบุญเหลือ ฉานบุญเรือง	60	“	75	10	“	ประติมากรรม	บั้งไฟ	ชุมชนอมรารับ
26	นายบุญจันทร์ บุญคำห์	64	“	26	11	ใหม่ร่องหวาย	“	การทำบายศรี	ในความสามารถ
27	นายสมาน ลาโดด	47	“	285	11	“	ดนตรีอีสาน	หมอลำ	หัวหน้าคณะหมอลำ

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “ศิลปะ วัฒนธรรม” (ต่อ)										
ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท		
28	นายรวม เหล่าอิน	54	“	153	11	“	ประดิษฐ์	บั้งไฟ	นักดนตรีประจำหมู่บ้าน	
29	นายพรหม แสนศิลา	69	“		11	“	“	ว่าจูกฬา		
30	นายบัวสี ป่องปิด	78	“	256	11	“	“	ว่า บั้งไฟ		
31	นายเมือง นัยติบ	54	“	14	12	ใหม่ท้าววัน	ดนตรีไทย	เป่าพาทย์ ระนาด		
32	นายธัญวัฒน์ บั้งเงิน	39	“	118	12	“	“	ระนาด		
33	นายทองสุข นัยติบ	41	“	103	12	“	“	ซอด้วง		
34	นายสิงห์คำ นัยติบ	43	“	78	12	ใหม่ท้าววัน	“	กลอง	นักดนตรีประจำหมู่บ้าน	
35	นายสุข ถัมแก้ว	70	“	70	12	“	ดนตรีพื้นเมือง	ทำเครื่องดนตรี		
36	นายสมบุญ ภาดา	37	“	ร.ร.	8	ปงเคียน	ศิลปะลายเส้น	ดอกไม้ ใบตอง	คณะกรรมการประกวดแข่ง	
37	นางประดับ ศรีโยทัย	41	“	16	8	“	ประดิษฐ์	การทำบายศรี	ขึ้นๆ	

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ดนตรีพื้นเมือง	1	นายสิงห์ นัยติบ	67	สมรส	38	1	ดงมหาวัน	ทำนา-ทำสวน	สะล้อ ซอ ซึง
	2	นายดวงแก้ว นัยติบ	57	"	60	1	"	"	"
	3	นายดวง นัยติบ	58	"	6	1	"	"	"
	4	นายประเสริฐ สุวรรณภาค	72	"	65	5	สันทรายงาม	"	ระนาดฆ้องวงเล็ก
	5	นางสาว ไชยสิทธิ์	71	"	76	5	"	"	จ้อยซอ ล่องน่าน
	6	นายจันทร์ สุทระ	49	"	87	5	"	"	"
	7	นายจันทร์ อธิระกรอง	76	"	24	5	"	"	ซอ ล่องน่าน
	8	นายสุก ก้นแก้ว	70	"	70	12	ใหม่ร่องหวาย	"	"
ดนตรีไทย	1	นายอริวัฒน์ บึงเงิน	39	"	118	12	ใหม่ร่องหวาย	"	ปี่พาทย์ ระนาด
	2	นายทองสุข นัยติบ	41	"	103	12	"	"	ระนาด
	3	นายสิงห์คำ นัยติบ	43	"	78	12	"	"	ซอด้วง
	4	นายเมื่อง นัยติบ	54	"	14	12	"	"	กลอง
ดนตรีอีสาน	1	นายวาศ ลาโลด	48	"	219	2	ร่องหวาย	"	โปงลาง
	2	นายบุญเลิศ ลาโลด	48	"	219	2	"	"	"
	3	น.ส.ประกายพรรณ ลาโลด	26	โสด	219	2	"	"	"

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญา “ด้าน ศิลปะวัฒนธรรม” (ต่อ)

ทักษะภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท	
ภูมิปัญญา	4	น.ส.ยุดี แก้วสาทร	22	โสด	33	2	”	”	”	
	5	นายบุญ ลาโดด	59	สมรส	105	2	”	”	”	
	6	นายชุมพล แก้วสาทร	39	”	394	2	”	”	”	
	7	นายดำรงค์ โสภามา	28	”	66	9	”	”	ศิลปิน	
	8	นายทองเพชร ชันนอก	56	”	13	9	”	”	เป่าแคน	
	9	นายทองม้วน มะลัยโย	61	”	51	10	”	”	”	
	10	นายทองมาก เสตแสนไม้	55	”	77	10	”	”	”	
	11	นายสมาน ลาโดด	47	”	285	11	”	”	”	
	12	สุพจน์ กัณหา	42	”	13	3	”	”	”	
	ศิลปะการแสดง (หมอลำเพลิน)	1	นายสุพจน์ ไชยปัญญา	52	”	13	7	ดอยศิริมงคล	”	หมอลำเพลิน
		2	นางแสงอรุณ พิมพ์อุบล	43	”	39	8	ปงเคียน	”	”
		3	นายทองมาก เสตแสนไม้	55	”	77	10	ปงบน	”	”
4		นายสมาน ลาโดด	47	”	285	11	ใหม่ร่องหวาย	”	ว่าจูกพา	
ศิลปะประดิษฐ์ (ว่าจูกพา)	1	นายสวัสดิ์ เหล่าอิน	51	”	125	3	ป่าเถา	”	”	
	2	นายทอง ศรีเทพ	64	”	6	3	”	”	”	
	3	นายสุพจน์ กัณหา	42	”	13	3	”	”	”	
	4	นายพรหม แสนศิลา	54	”	153	11	ใหม่ร่องหวาย	”	”	

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน"ศิลปะวัฒนธรรม (ต่อ)

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ศิลปะประดิษฐ์ (การทำบั้งไฟ)	1	นายทอง ศรีเทพ	64	"	6	3	ป่าเถา	ทำนา ทำสวน	ทำบั้งไฟแสน
	2	นายสวัสดิ์ เหล่าอิน	51	"	125	3	"	"	"
	3	นายสุพจน์ กัณหา	42	"	13	3	"	"	"
	4	นายบุญเหลือ ฉานูญเรือง	60	"	75	10	ปงบน	"	บั้งไฟ ตะโกลเพลิง
	5	นายร่วม เหล่าอิน	54	"	153	11	ใหม่ร่องหวาย	"	บั้งไฟ
	6	นายบัวสี ป่องปิด	78	"	256	11	"	"	บั้งไฟแสน
ศิลปะภาพวาด	1	นายสมบุรณ์ มาดา	37	"	ร.ร.	8	บ้านปงเคียน	รับราชการครู	ภาพลายเส้น
	2	นายวิวัฒน์ เนื่องชมภู	36	"	152	12	ใหม่มหาวิน	รับเหมา	ภาพวาดสีน้ำ
ศิลปะงานดอกไม้ ใบตอง	1	นางประดัด ศรีโยทัย	41	"	16	8	ปงเคียน	รับราชการครู	บายศรี
	2	นางบุญจันทร์ บุญสำห้	64	"	26	11	ใหม่ร่องหวาย	ทำนา ทำสวน	บายศรี
	3	นายสมบุรณ์ มาดา	37	"	ร.ร.	8	ปงเคียน	รับราชการครู	จัดดอกไม้สดบายศรี
ศิลปะนาฏศิลป์	1	นางสุพรทิพย์ สมมะโน	27	"	9	5	สันไทรงาม	ทำนา ทำสวน	ฟ้อนสาวไหมฯ

ทักษะภูมิปัญญาด้าน "พิธีกรรม ความเชื่อ

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นายประสงค์ สุทธิชัย	70	สมรส	80	1	ดงมหาวิน	พิธีกรรม	สะเตาะเคราะห์	
2	นายดวง นัยติบ	58	"	6	1	"	"	"	
3	นายสมพร ฉานกร	49	"	81	1	"	"	"	
4	นายกวาด มุทาพร	78	"	123	3	ป่าตา	"	"	
5	นายชาย ดวงแก้วฝ่าย	68	"	43	3	"	"	"	
6	นายเตน ผาเงินสิงห์	77	"	33	3	"	"	"	
7	นายบุญสอน บุญสิงห์	51	"	45	3	"	"	"	
8	นายเดช บุญศิริ	64	"	55	3	"	"	"	
9	นายสำเริง เตนบุญไสย	62	"	159	3	"	"	"	
10	นายผอง โภกวิสัย	50	"	15	3	"	"	"	
11	นายทองใบ สอนเสนา	61	"	32	3	"	"	"	
12	นายคม จอมใจ	48	"	41	4	แม่เตือ	"	"	
13	นายอ้าย อินไชย	68	"	37	5	สันทรายงาม	"	"	
14	นางคำ ไชยสาร	79	"	5	5	"	"	"	
15	นายตาล อินไชย	64	"	67	5	"	"	พยากรณ์ ฤกษ์ยาม	ชุมชน ยอมรับนับถือ

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “พิธีกรรม ความเชื่อ” (ต่อ)

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท
16	นายเป็ง อินไชย	83	”	2	5	สันทรายงาม	”	ไวยวัจกร
17	นายบุญเลื่อน เชนนุมาต	69	”	39	6	ป่าดิ่ง	”	”
18	นายเสถียร คำบัวลา	64	”	27	8	ปงเคียน	”	”
19	นายสวาท สุทธิสาร	58	”	9	8	”	”	ปูจ่าน
20	นายปุ่น ชื่นนอก	78	”	12	9	ป่าสักงาม	”	หมอเรียกขวัญ
21	นายน้อย ประจักษ์ทอง	71	”	19	9	”	”	ศาสนพิธี
22	นายสุ สัตย์ธรรม	60	”	40	9	”	”	”
23	นางอินตา รัชิต	52	”	41	12	”	”	”

ชุมชนยอมรับนับถือ

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญา “ด้านพิธีกรรม ความเชื่อ”

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ศาสนพิธี (พุทธ) พิธีกรรม	1	นายสมพร ถานุกร	49	สมรส	81	1	ดงมหาวิน	ทำนา-สวน ไร่	ศาสนพิธี
	2	นายประสงค์ สุทธิชัย	70	"	80	1	"	"	สะเดาะเคราะห์
	3	นายดวง นัยดีป	58	"	6	1	"	"	"
	4	นายสำเร็จ เสดบุญไธย	62	"	159	2	ร่องหวาย	"	"
	5	นายภาด มุทาพร	78	"	123	3	ป่าเตา	"	"
	6	นายชาย ดวงแก้วฝ่าย	68	"	43	3	"	"	"
	7	นายเคน ผาจันทร์สิงห์	77	"	33	3	"	"	"
	8	นายบุญสอน บุญสองห์	51	"	45	3	"	"	"
	9	นายเดช บุญศิริ	64	"	55	3	"	"	"
	10	นายผอก โภทวีชัย	50	"	15	3	"	"	"
	11	นายทองใบ สอนเสนา	61	"	32	3	"	"	"
	12	นายคม จอมใจ	48	"	41	4	แม่เสือ	"	"
	13	นายอ้าย อินไชย	68	"	37	5	สันไทรงาม	"	"
	14	นางน้า อินสาร	79	"	5	5	"	"	"
	15	นายตาล อินไชย	64	"	67	5	"	"	"
	16	นายแปง อินไชย	83	"	2	5	"	"	"

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน "พิธีกรรม ความเชื่อ" (ต่อ)

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานที่	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ศาสนาพิธี (พุทธ) พิธีกรรม	17	นายบุญเลื่อน เดชนมาตร	69	"	39	6	ป่าดิ่ง	"	"
	18	นายเสถียร คำบัวลา	64	สมรส	27	8	ปางเคียน	ทำนา-สวน ไร่	บ้าน
	19	นายสวาท สุทธิสาร	66	"	9	8	"	"	"
	20	นายปิ่น ชันนอก	78	"	12	9	ป่าสักงาม	"	สะเดาะเคราะห์
	21	นายน้อย ประจักษ์สง	71	"	19	9	"	"	ศาสนาพิธี
	22	นายสุข สัตย์ธรรม	60	"	40	9	"	"	"
	23	นางอินตา ไชยศิลป์	62	"	41	12	ใหม่ร่องหวาย	"	"

ทักษะภูมิปัญญา ด้าน “ภาษา วรรณกรรม”

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา (ด้าน)	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นายสมพร ถานบุตร	49	สมรส	81	1	ดงมหาวัน	ภาษาถิ่นนา	อ่านเขียนตัวเมือง	
2	นายประสงค์ สุทธิชัย	70	”	80	1	”	”	”	
3	นายตา อินไชย	64	”	167	5	สันทรายงาม	”	”	
4	นายประเสริฐ สุวรรณภาศ	72	”	65	5	”	”	”	
5	นายบุญผาย รัตนปัก	50	”	44	5	”	”	”	
6	นายอินแปง อินไชย	83	”	2	5	”	”	”	
7	นายบุญ ลาดสิงห์แก้ว	67	”	38	7	ดอยศิริมงคล	หญ้า	วรรณกรรม	ชุมชนยอมรับ นับถือในความสามารถ
8	นายตา มาลาด	75	”	36	9	ป่าสักงาม	”	”	
9	นางนาค มารทิด	67	”	31	9	”	”	”	
10	นายสุข เผ่าอิน	55	”	14	9	”	”	”	

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญา ด้าน “ภาษา วรรณกรรม

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ภาษาถิ่นนา	1	นายสมพร ถานบุตร	49	สมรส	81	1	ดงมหาวิน	ทำนา-ทำสวน	อ่าน-เขียนตัวเมือง
	2	นายประสงค์ สุทธิชัย	70	”	80	1	”	”	”
	3	นายตาล อินไชย	64	”	167	5	สันทรายงาม	”	”
	4	นายประเสริฐ สุวรรณเกษ	72	”	65	5	”	”	”
	5	นายบุญผาย รินเป็ก	50	”	44	5	”	”	”
	6	นายอินแบ่ง อินไชย	83	”	2	5	”	”	”
วรรณกรรมอีสาน	1	นายบุญ ลาดสิงห์แก้ว	67	”	38	7	ดอยศิริมงคล	ปลูก	”
	2	นายตา มาลาด	75	”	36	9	ป่าสักงาม	”	”
	3	นางนาค มารศีล	67	”	31	9	”	”	”
	4	นายสุข เผ่าอิน	55	”	14	9	”	”	”

ทักษะภูมิปัญญา ด้าน “ช่างอาชีพต่างๆ”

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา (ด้าน)	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นายทวีป ไชยราช	47	สมรส	62	8	ปงเคียน	ช่างปูน	ก่อสร้าง	ชุมชน ยอมรับ นับถือในความสามารถ
2	นายเสถียร คุณบัวลา	64	”	27	8	”	ช่างไม้	”	
3	นายบุญเรือง ตามบุญเรือง	53	”	90.	10	บงบน	ช่างตัดผม	บริการ	
4	นางรักไทย โพธิ์ศรี	44	”	74	10	”	ช่างเสริมสวย	”	
5	นางพัชรินทร์ ศรีจันทร์ปลิว	39	”	376	11	ใหม่ร่องหวาย	ช่างเย็บผ้า	”	
6	นายสนั่น บุตรนาง	39	”	52	11	”	ช่างเชื่อมโลหะ	ก่อสร้าง	
7	นางพองจันทร์ ไชยสาร	43	”	13	12	ใหม่มหวัน	ตัดเย็บ	เสื้อผ้าสตรี	
7	นายประหยัด ปองเรือ	43	”	6	12	ใหม่มหวัน	ช่างไม้	”	
8	นายสนั่น ชัยเลิศ	47	”	33	12	”	ช่างไม้	”	
9	นายสุข เผ่าอินทร์	52	”	158	12	”	ช่างตัดผม	บริการ	

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน “งานช่างอาชีพต่าง ๆ”

ทักษะ	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	-ประเภท
ภูมิปัญญาช่างก่อสร้าง	1	นายทวีป ไชยราช	47	สมรส	62	8	ปงเคียน	ช่างปูน	ก่อสร้าง
	2	นายเสถียร คุณบัวลา	64	”	27	8	”	ช่างไม้	”
	3	นายสนั่น บุตรนาง	39	”	22	11	”	ช่างเชื่อมโลหะ	ก่อสร้าง
	4	นายประยัด ป่องเรือ	43	”	6	12	ใหม่มหวัน	ช่างไม้	”
	5	นายสนั่น ชัยเลิศ	47	”	33	12	”	ช่างไม้	”
ช่างเสริมสวย	1	นายบุญเรือง ถาบุญเรือง	53	”	90	10	ปงบน	ช่างตัดผม	บริการ
	2	นางรักไทย โพธิ์ศรี	44	”	74	10	”	ช่างเสริมสวย	”
	3	นายสุข เผ่าอินทร์	52	”	158	12	”	ช่างตัดผม	บริการ
ช่างตัดเย็บ	1	นางพรินทร์ ศรีจันทร์ปลิว	39	”	376	11	ใหม่ร่องหวาย	ช่างเย็บผ้า	”
	2	นางฟองจันทร์ ไชยสาร	43	”	16	12	ใหม่มหวัน	ตัดเย็บ	เสื้อผ้าสตรี
ช่างเชื่อมโลหะ	1	นายสนั่น บุตรนาง	39	”	504	11	”	ช่างเชื่อมโลหะ	ก่อสร้าง

ทักษะภูมิปัญญา ด้าน “นักโบราณคดีท้องถิ่น”

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา (ด้าน)	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นายไมตรี สอนขันธ์	42	สมรส	ร.ร. วัด	8	ปงเคียน	ศึกษา สืบค้น	โบราณสถาน โบราณวัตถุ	เก็บสะสม วัตถุสิ่งของสมัยโบราณ
2	พระอาจารย์รัศมี	48	”	วัด	2	ร่องหวาย	”		

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญา ด้าน “โบราณคดีท้องถิ่น”

ทักษะ	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ทักษะภูมิปัญญา การศึกษาสืบค้น โบราณ โบราณวัตถุ	1	นายไมตรี สอนขันธ์	52	สมรส	ร.ร. วัด	8	ปงเคียน	รับราชการ	โบราณสถาน โบราณวัตถุ
	2	พระอาจารย์รัศมี รัศมีโต	48	วัด	วัด	2	ร่องหวาย	นักบวช	

ทักษะภูมิปัญญาด้าน "หัตถกรรม อุตสาหกรรม" ในครัวเรือน

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นายศรีนวล นัยดีบ	67	สมรส	173	1	ดงมหาวัว	หัตถกรรม อุตสาหกรรม	ตีมีด	จำหน่ายในชุมชน
2	นายสิงห์ นัยดีบ	67	"	76	1	"	"	ตีมีดจักสานไม้ไผ่	"
3	นายผัน ธานี	74	"	68	2	ร่องหวาย	"	จักสาน	"
4	นางพวง ดวงไกร	65	"	37	2	"	"	ปั้นหม้อดิน	"
5	นายพล ธานี	35	"	22	2	"	"	จักสานไม้ไผ่	"
6	นายคำ แก้วงษา	65	"	103	2	"	"	จักสานไม้กวาด	"
7	นายจันทร์ แก้วงษา	70	"	103	2	"	"	"	"
8	นายเหลี่ยม จันทนาม	77	"	264	2	"	"	แหอวนกระดิ่ง	"
9	นายมงคล กองพิระ	54	"	233	2	"	"	"	"
10	นายพร ลาโตด	60	"	64	3	ป่าเตา	"	ตีมีด ทำกลอง	"
11	นายกวาด มุทาพร	78	"	123	3	"	"	จักสานไม้ไผ่	"
12	นายชาย ดวงแก้วฝ้าย	68	"	43	3	"	"	"	"

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน” (ต่อ)

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
13	นายเตน ผาบจันทร์สิงห์	77	”	33	3	”	”	”	”
14	นายบุญสอน บุญสิงห์	51	”	45	3	”	”	”	”
15	นายผอง โกวัดชัย	50	”	15	3	”	หัตถกรรม	แกะสลักไม้	”
16	นายเดช บุญศิริ	64	”	50	3	”	”	จักสานไม้ไผ่	”
17	นายเต็ม ทานะราช	73	”	53	3	ป่าเลา	”	”	”
18	นายเย สัตย์ธรรม	66	”	7	3	”	”	”	”
19	นายอ่อนสา เนื่องหนู	77	”	24	3	”	”	”	”
20	นายแต่ง ไกรแจ่ม	72	”	44	3	”	”	”	”
21	นายทอง ศรีเทพ	64	”	6	3	”	”	”	”
22	นายสุพจน์ กัณหา	42	”	13	3	”	”	”	”
23	นายสมพร คักคำค่า	56	”	37	3	”	”	เครื่องมือตัดกัสดัว	”
24	นายสวัสดิ์ เหล่าอิน	51	”	125	3	”	”	”	”
25	นางคำ ไชยสาร	50	”	63	5	สันทรายงาม	”	”	”
26	นางมี จอมใจ	59	”	51	4	แม่เตือ	”	”	”
27	นางแดง กาจินะ	31	”	94	4	”	”	สานแห ไม้กวาด	”

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน” (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ภูมิปัญญา	ผลงานที่ปรากฏ
28	นายทอง นันทา	67	"	64	4	"	แห	"	"
29	นางสร้าง แสงนงตา	37	"	105	4	"	ทอเสื่อ	"	"
30	นางปัด ใจสม	30	"	79	4	"	แกะสลักไม้	"	"
31	นางสร้อยทอง นัยดีบ	54	"	78	4	"	ปักผ้า	จำหน่ายในชุมชน	"
32	นายทอง เขียวงาม	59	"	35	4	"	ตะกร้า	"	"
23	นางจันทิมา มณีวรรณ	38	"	39	4	แม่เตื่อ	ถักหมวกไหมพรม	"	"
34	นางสมบุรณ์ ธรรมจักร	50	"	7	5	สันทรายงาม	เทียนหอม	"	"
35	นางคำทอง ธรรมจักร	43	"	77	5	"	พรมเช็ดเท้า	"	"
36	นางจันทร์สม ศรีวิชัย	45	"	101	5	"	"	"	"
37	นางคำ ไชยสาม	50	"	63	5	"	ทอเสื่อ	"	"
38	นายแบ่ง อินไชย	83	"	2	5	"	เป่ง ตะกร้า	"	"
39	นายช้อย หาบย	68	"	60	5	"	อุปกรณ์ทาบลา	"	"
40	นายบุญ นัยดีบ	72	"	59	5	"	แห อวน สวีง	"	"
41	นายบุญหนา กองงาม	60	"	31	6	ป่าตึง	"	"	"
42	นายประยงค์ บุญโต	53	"	54	6	"	"	"	"

ทักษะภูมิปัญญาด้าน "หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน" (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
43	นายมงคล สอนสี	53	" "	9	6	" "	หัตถกรรม	แห่ ไซ	" "
44	นายสวัสดิ์ ญาบุญตร	68	" "	33	6	" "	" "	" "	" "
45	นายสวัสดิ์ ญาบุญสม	47	" "	73	6	" "	" "	แห่ อวน สวิง	" "
46	นายมีวัน รัตน์	63	" "	10	6	" "	" "	แห่ ตะกร้า	" "
47	นายหมาน สมทรง	63	" "	12	6	" "	" "	แห่ ตีมีด	จำหน่ายในชุมชน
48	นายสมจิตร ญาณศิริ	53	" "	55	6	" "	" "	แห่	" "
49	นายคำหมั่น คำศักดิ์	62	" "	24	6	ป่าดิ่ง	" "	จักสานกระดาษ	" "
50	นายทุนช่วง สะมันใจ	48	" "	45	6	" "	" "	แห่	" "
51	นางรัชนี สุทธิสาร	32	" "	37	6	" "	" "	" "	" "
52	นายบุญถม ภูนาแก้ว	49	" "	49	6	" "	" "	" "	" "
53	นายบุญสิงห์ แสงตากม	64	" "	28	7	คอยศิริมงคล	" "	" "	" "
54	นายบุญมา แคนศิริ	20	" "	12	7	" "	" "	" "	" "
55	นางลีดา ศรีจันทร์กำ	43	" "	31	7	" "	" "	ทอผ้า	" "
56	นายอำนาจ ศรีกองคำ	45	" "	111	8	ปงเคียน	" "	ทอเสื่อ	" "
57	นางกองศรี ศรีโยทัย	75	" "	5	8	" "	" "	ทอผ้าไหม	" "

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน” (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
58	นายเสียงม มากวันนา	79	”	9	8	”	”	ของใช้ในเรือน	”
59	นายบรรหาร พิมพ์อุบล	44	”	24	8	”	”	แห	”
60	นางไสว พิมพ์ชาติ	58	”	12	8	”	”	ทอผ้าไหม	”
61	นายมี สวัสดิ์นที	55	”	14	8	”	”	”	”
62	นางอุไร บุตรพรหม	47	”	11	8	”	”	”	ทอผ้าไหม
63	นายอดิวิธ สารนที	53	”	2	8	ปงเคียน	หัตถกรรม	ทอผ้าไหม	จำหน่ายในชุมชน
64	นายจันทา สัตย์ธรรม	55	”	45	8	”	”	จักสานไม้ไผ่	”
65	นางหนูพร ศรีแสงนันท์	37	”	89	8	”	”	ทอผ้าไหม	”
66	นายเต็ม ขวานนอก	73	”	10	9	ป่าสักงาม	”	ทำร่มกลัด	”
67	นายเคน ศรีมาวงศ์	58	”	7	9	”	”	จักสานไม้ไผ่	”
68	นายมา ประกอบกิจ	82	”	4	9	”	”	”	”
69	นางพรทิพย์ พิมพ์ชาติ	70	”	63	10	ปงบน	”	”	”
70	นายบุญทัน ดวงซาทม	63	”	62	10	”	”	”	”
71	นายเสาร์ พิชัยช่วง	62	”	164	11	ใหม่ร่องหวาย	”	”	”
72	นายสุข สัตย์ธรรม	70	”	164	11	”	”	”	”

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน” (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
73	นายกา บ่อแก้ว	27	”	61	11	”	”	”	”
74	นางบรรจง เกื้อกุล	62	”	162	11	”	”	ทอผ้าไหม	”
75	นางมุล ศรีจันทร์ปวิ	76	”	205	11	”	”	”	”
76	นายนวล ศรีจันทร์ปวิ	55	”	205	11	”	”	”	”
77	นางรต เศษทัน	55	”	190	11	”	”	”	”
78	นายแก้ว นัยดีบ	59	”	12	12	ใหม่มหวัน	”	แกสติกไม้	”
79	นายบุญสิงห์ นัยดีบ	52	”	87	12	ใหม่มหวัน	”	ของใช้ในบ้าน	จำหน่ายในชุมชน
80	นายบัวร้อง นัยดีบ	58	”	87	12	”	”	เครื่องมือจับปลา	”
81	นายมา นัยดีบ	58	”	56	12	”	หัตถกรรม	แห สวิง	”
82	นายด้วง นัยดีบ	54	”	14	12	”	”	”	”
83	นางอาภรณ์ นัยดีบ	36	”	123	12	”	”	”	”
84	นางแก้วมา ใจใหม่	37	”	86	12	”	”	ปักผ้า ถักอวน	”
85	นางพองจันทร์ นัยดีบ	38	”	115	12	”	”	สานหมวกไม้ไฟ	”
86	นายคำ นัยดีบ	69	”	35	12	”	”	”	”
87	นางพองจันทร์ ไชยสาร	43	”	13	12	”	”	เย็บผ้า	”

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน” (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
88	นางจันทร์เทียม ก่อใจ	27	”	17	12	ใหม่หวาน	ทอผ้าไหม	ทอผ้าไหม	”
89	นางหล้า ขาดวงศ์	63	”	41	12	”	”	”	”
90	นางพุทธา พระไชย	48	”	5	12	”	”	”	”
91	น.ส.ดวงใจ ไชยปัญญา	20	”	61	12	”	”	”	”
92	นางเสถียร ภักดีกุล	43	”	274	2	ร่องหวาย	”	”	”
93	นางวงเดือน เพ็ญชมพู	46	”	267	2	”	”	”	”

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน “หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน”

ทักษะภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ตีตม	1	นายศรีนวน นัยดีบ	67	สมรส	173	1	ดงมหาวิน	ทำนา	อุตสาหกรรม
	2	นายสิงห์ นัยดีบ	67	"	38	1	"	"	"
	3	นายพร ลาโลด	60	"	64	3	ป่าเตา	"	"
	4	นายประมวล สมทรง	63	"	12	6	ป่าดิ่ง	"	"
ทำกลองยาว	1	นายพร ลาโลด	60	"	64	3	"	"	"
	1	นายผอง โกวัดีย์	50	"	15	3	"	"	หัตถกรรม
แกะสลักไม้เนื้ออ่อน	2	นางปัด สมใจ	30	"	79	4	แม่เตือ	"	"
	3	นายชัยณรงค์ ชัยชนะ	32	"	157	11	ใหม่ร่องหวาย	"	"
	4	นายแก้ว นัยดีบ	59	"	12	12	ใหม่มหาวิน	"	"
	1	นายคำ แก้ววงษา	65	"	103	2	ร่องหวาย	"	"
ดอกไม้พราวดอกหญ้า	2	นางคำ แก้ววงษา	70	"	103	2	"	"	"
	3	นางแดง กาจินะ	35	"	94	4	แม่เตือ	"	"
	1	นายสิงห์ นัยดีบ	67	"	38	1	ดงมหาวิน	"	"
จักสานไม้ไผ่	2	นายบุญสิงห์ ใจยดีบ	53	"	76	1	"	"	"

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน “หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน” (ต่อ)

ทักษะภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ทักษะภูมิปัญญาจักสานไม้ไผ่	3	นายอ้าย นัยติบ	67	”	125	1	”	ทำนา	อุปกรณ์จับปลา
	4	นายพล ธานี	35	”	68	2	ร่องหวาย	”	”
	5	นายคำ วงษา	65	”	103	2	”	”	”
	6	นายจันทร์ วงษา	70	”	103	2	”	”	”
	7	นายผัน ธานี	74	”	68	2	”	”	”
	8	นายกวาด มุทาพร	68	”	123	3	ป่าเตา	”	”
	9	นายชาย ดวงแก้วฝ้าย	78	”	43	3	”	”	”
	10	นายเคน ผาบจันทร์สิงห์	77	”	33	3	”	”	”
	11	นายบุญสอน บุญสิงห์	51	”	45	3	”	”	”
	12	นายผอง โทกวิสัย	50	”	15	3	”	”	”
	13	นายเดช บุญศิริ	64	”	50	3	”	”	”
	14	นายเคน ทานะราช	73	”	53	3	”	”	”
	15	นายเย สัตย์ธรรม์	66	”	7	3	”	”	”
	16	นายอ่อนสา เมืองหนู	77	”	24	3	”	”	ของใช้ในบ้าน
	17	นายแดง ไกรแจ่ม	64	”	44	3	”	”	”
	18	นายทอง ศรีเทพ	64	”	6	3	”	”	”
	19	นายสุพจน์ กัญหา	42	”	13	3	”	”	”

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน "หัตถกรรม อุตสาหกรรม ในครัวเรือน" (ต่อ)

ทักษะภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
จักสานไม้ไผ่	20	นายคำ หมันตา	62	"	24	3	ป่าลา	ทำนา	หัตถกรรม
	21	นายทอง เขียวงาม	59	"	35	4	แม่เตือ	"	"
	22	นายแปง อินไชย	83	"	2	5	สันทรายงาม	"	"
	23	นายวัฒน์ รัตน์	63	"	10	6	"	"	"
	24	นายเสงี่ยม มากวันนา	79	"	9	8	พงเคียน	"	"
	25	นายมี สวัสดิ์นที	55	"	36	8	"	"	"
	26	นายจันทา สัตย์ธรรม	56	"	45	8	"	"	"
	27	นายเคน สีมาวงศ์	58	"	7	9	ป่าสักงาม	"	"
	27	นายมา ประกอบกิจ	82	"	4	9	"	"	"
	29	นางพรทิพย์ พิมพ์ชาติ	70	"	63	10	ปงบน	"	"
	30	นายบุญทัน ดวงงาม	63	"	62	10	"	"	"
	31	นายเสาร์ พิชัยช่วง	62	"	164	11	ใหม่ร่องหาย	"	"
	32	นายสุข สัตย์ธรรม	75	"	164	11	"	"	"
	33	นายกา ปอแก้ว	27	"	61	11	"	"	"
	34	นายบุญสิงห์ นัยดีบ	52	"	87	12	ใหม่หาววัน	"	"
	35	นายมา นัยดีบ	58	"	56	12	"	"	"
	36	นายดวง นัยดีบ	54	"	14	12	"	"	"

ทักษะ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ทอเส้นใย	37	นางอรุณ นัยดิบ	36	"	123	12	"	"	"
	38	นายสมพร ศักดิ์คำ	56	"	37	3	ป่าเลา	"	"
	39	นายสวัสดิ์ เหล่าอิน	51	"	125	3	"	"	"
	40	นางคำ ไชยสถาน	50	"	63	5	สันโทรงาม	"	"
ทอเส้น	1	นางสร้าง แสงนงดา	37	"	105	4	แม่เตือ	"	"
	2	นางคำ ไชยสถาน	50	"	63	5	สันโทรงาม	"	"
	3	นายอำนาจ ศรีทองคำ	45	"	111	8	ปงเคียน	"	"
ศิลปะงานปั้นดิน	1	นางพวง ดวงไกร	65	"	45	2	ร่องห้วย	"	"
	1	นางสร้อยทอง นัยดิบ	54	"	78	4	แม่เตือ	"	"
งานปักผ้า	2	นางแก้ว มา ใจใหม่	37	"	86	12	ไหมมหาวิน	"	"
	1	นายเต็ม ขวมนอก	73	"	10	9	ป่าสักงาม	"	"
เทียนหอม	1	นางสมบูรณ์ ธรรมจักร	50	"	7	5	สันโทรงาม	"	อุตสาหกรรม
	1	นางคำพอง ธรรมจักร	43	"	77	5	สันโทรงาม	"	"
ปักทอเส้นใย	1	นางจันทร์สม ศรีวิชัย	45	"	101	5	"	"	"
	2	นางแดง กาจินะ	31	"	94	4	"	"	"
	3	นายก้อน นันตา	67	"	64	4	"	"	"
	4	นายเหลี่ยม จันนาม	77	"	264	2	"	"	"
	5	นายชัย หาชาย	68	"	60	5	สันโทรงาม	"	"
	6	นายมงคล กองพิระ	54	"	233	4	แม่เตือ	"	"

ตารางแยกประเภททักษะภูมิปัญญาด้าน "หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน" (ต่อ)

ทักษะภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
	7	นางมี จอมใจ	59	"	51	4	แม่ต๋อง	ทำนา	หัตถกรรม
	8	นายบุญ นัยติบ	72	"	59	5	สันทรายงาม	"	"
	9	นายบุญหนา กองงาม	60	"	31	6	ป่าดิ่ง	"	"
	10	นายประสงค์ บุญโต	53	"	54	6	"	"	"
	11	นายมงคล สอนดี	53	"	9	6	"	"	ของใช้ในอาคารอาชีพ
	12	นายสวัสดิ์ ภาประบุตร	68	"	33	6	"	"	"
	13	นายสวัสดิ์ ทาบุญสม	47	"	73	6	"	"	"
	14	นายมัน รัตน์	63	"	10	6	"	"	"
	15	นายประมวล สมพร	63	"	12	6	"	"	"
	16	นายสมจิตร ญาณสิทธิ์	53	"	55	6	"	"	"
	17	นายบุญช่วง สะมันใจ	48	"	45	6	"	"	"
	18	นางรัตน์ สุทธิสาร	32	"	22	6	"	"	"
	19	นายบุญคม ภูนาแก้ว	49	"	49	6	"	"	"
	20	นายบุญสิงห์ แสงตาคม	64	"	28	7	คอยศิริมงคล	"	"
	21	นายบุญมา แคนศิริ	43	"	31	7	"	"	"
	22	นายบรรหาร พิมพ์อุบล	44	"	44	8	"	"	"
	23	นายมา นัยติบ	58	"	56	12	ใหม่หวาน	"	"

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ถักทอเส้นใย	24	นายด้วง นัยติบ	54	"	14	12	"	"	หัตถกรรม
	25	นางอาภรณ์ นัยติบ	36	"	123	12	"	"	"
	26	นางแก้วมา ใจใหม่	37	"	86	12	"	"	"
	1	นางเสถียร ภักดีกุล	43	"	274	2	ร่องหวาย	"	"
ทอผ้าไหมมัดหมี่	2	นางวงเดือน เพ็ญชมพู	46	"	267	2	"	"	"
	3	นางไพรวลัย ปัญญาผาบ	33	"	281	2	ร่องหวาย	ทำนา	หัตถกรรม
	4	นางเทียมจันทร์ ก่อใจ	27	"	17	6	ป่าดิ่ง	"	"
	5	นางหล้า ชาดวงศ์	63	"	41	6	"	"	"
	6	นางพุทรา พระไชย	48	"	5	6	"	"	"
	7	น.ส.ดวงใจ ไชยปัญญา	20	"	62	6	"	"	"
	8	นางสีดา ศรีจันทร์กำ	43	"	31	7	ดอยศิริมงคล	"	"
	9	นางก่องศรี ศรีโยทัย	75	"	5	8	บงเคียน	"	"
	10	นางไสว พิมพ์ชาติ	58	"	12	8	"	"	"
	11	นางอุไร บุตรพรม	55	"	16	8	"	"	"
	12	นายฉวีล สานนท์	57	"	2	8	"	"	"
	13	นางหนูพร ศรีแสงนันท์	53	"	89	8	"	"	"
	14	นางบุล ศรีจันทร์ปลิว	76	"	205	11	"	"	"

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
ทอผ้าไหมมัดหมี่	15	นายवल ศรีจันทร์ปิลิว	55	"	205	11	"	"	"
	16	นางรศ เดชทัน	55	"	190	11	"	"	"

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ทักษะภูมิปัญญาด้าน “นักร้องกีฬ จัดการป่าชุมชน”

ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	ภูมิปัญญา	ประเภท	ผลงานที่ปรากฏ
1	นายก่อ นัยติบ	52	สมรส	1	1	ดงมหาวิน	การจัดการป่า	ผู้นำชุมชน	ผู้นำวิทยากร
2	นายอุดม ภูนาแก้ว	55	"	139	7	คอยศรีมงคล	"	"	"
3	นายสมโภชน์ สารพิมพ์	44	"	2	7	"	"	"	"
4	นายสุพจน์ อุดทาโกสม	37	"	23	7	"	"	"	"
5	นายทวี ศรีนุเดช	52	"	53	7	"	"	"	"
6	นายสงกรานต์ โสกา	38	"	66	9	ป่าสักงาม	"	"	"
7	นายไมตรี สอนายน	52	"	ร.5.	9	"	"	"	"
8	นายสมจันทร์ เลื่อนนอก	44	"	64	9	"	"	"	"
9	นายกรแก้ว นัยติบ	36	"	44	12	ใหม่มหาวิน	"	"	"
10	นายบุญมา นัยติบ	51	"	8	12	"	"	"	"

ทักษะ ภูมิปัญญา	ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถาน ภาพ	ที่อยู่	หมู่ที่	บ้าน	อาชีพ	ประเภท
การจัดการ ป่าชุมชน	1	นายก้อง นัยดีบ	52	สมรส	1	1	ดงมหาวิน	ทำนา ทำสวน	การอนุรักษ์การจัดการป่า
	2	นายอุดม ภูนาแก้ว	55	"	139	7	คอยศิริมงคล	"	"
	3	นายสม โทจน์ สารพิมพ์	44	"	2	7	"	"	"
	4	นายสุพจน์ อุดทาโกสุม	37	"	23	7	"	"	"
	5	นายทวี ศรีมุเดช	52	"	53	7	"	"	"
	6	นายสงกรานต์ โสกา	38	"	66	9	ป่าสักงาม	"	"
	7	นายไมตรี สอนนัยน	52	"	ร.ร.	9	"	"	"
	8	นายสมจันทร์ เลื่อนนอก	44	"	64	9	"	"	"
	9	นายกรแก้ว นัยดีบ	36	"	44	12	โหม่งหาวิน	"	"
	10	นายบุญมา นัยดีบ	51	"	8	12	"	"	"

ฐานข้อมูล แหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา ประเภทสถานที่

ประเภทสถานที่

ประเภท	ที่ตั้ง (บ้าน)	หมู่ที่	ระยะทาง กม. (ที่ตั้ง - อบต. ดงมหาวัน)	แหล่งความรู้	วิทยากร
ศาสนสถาน วัดดงมหาวัน	บ้านดงมหาวัน	1	1	ศาสนพิธี พุทธประวัติ หลักธรรม ภาษาบาลี - สันสกฤต ศิลปะปูนปั้น ภาพวาด	เจ้าอาวาส
วัดร่องหวาย	ใหม่ร่องหวาย	11	3	ศาสนพิธี, พุทธประวัติ หลักธรรม ภาษาบาลี - สันสกฤต ศิลปะปูนปั้น ภาพวาด สิ่งของวัตถุโบราณ ปูนปั้นภาพ	เจ้าอาวาส
วัดป่าเลา	ป่าเลา	3	1.5	ศาสนพิธี พุทธประวัติ หลักธรรม ภาษาบาลี - สันสกฤต สันสกฤต สิ่งของ (มีรังผึ้งหลวง บนต้นไม้ในวัดจำนวนมาก) กุเมืองเก่า	เจ้าอาวาส
วัดแม่เตี๋ย	แม่เตี๋ย	4	4	ศาสนพิธี พุทธประวัติ หลักธรรม ภาษาบาลี - สันสกฤต ศิลปะปูนปั้น ภาพวาด	เจ้าอาวาส
วัดสันไทรงาม	สันไทรงาม	5	0.100 เมตร	ศาสนพิธี พุทธประวัติ หลักธรรม ภาษาบาลี - สันสกฤต ศิลปะปูนปั้น ภาพวาด ภาษาล้านนา (อ่าน เขียน ตัวเมือง)	เจ้าอาวาส นายตาล อินไชย

วัดป่าตั้ง	ป่าตั้ง	6	3	ศาสนพิธี พุทธประวัติ หลักธรรม ภาษบาลี - สันสกฤต ศิลปะปูนปั้น ภาพวาด	เจ้าอาวาส
วัดคอยศิริมงคล	คอยศิริมงคล	7	3.5	ศาสนพิธี พุทธประวัติ หลักธรรม ภาษบาลี - สันสกฤต ศิลปะปูนปั้น ภาพวาด ระบบนิเวศป่าไม้ โบราณสถาน โบราณวัตถุ	เจ้าอาวาส. ไมตรี สอนขยัน
วัดปงเคียน	ปงเคียน	8	5	ศาสนพิธี พุทธประวัติหลักธรรม ภาษบาลี - สันสกฤตศิลปะ ปูนปั้น ภาพวาด	
วัดป่าสักงาม	ป่าสักงาม	9	8	ศาสนพิธี พุทธประวัติ หลักธรรม ภาษบาลี - สันสกฤต ป่าชุมชน โบราณสถาน (คูเก่า) คอนปู้ตา	
วัดปงบน	ปงบน	10	4	ศาสนพิธี พุทธประวัติ หลักธรรม ภาษบาลี - สันสกฤต ศิลปะปูนปั้น ภาพวาด ป่าชุมชน	
คอนปู้ตา	ป่าสักงาม	9	10	พิธีกรรม ความเชื่อ (การเลี้ยงผี)	อ. ลำเรียง เขตบุญไธย
บ่อน้ำโบราณ	ป่าตั้ง	6	5	ร่องรอยประวัติการตั้งถิ่นฐาน ชุมชน	อ. วิเชียร สุนทร
คูเก่า	ร่องหวาย	2	3	ร่องรอยประวัติการตั้งถิ่นฐาน ชุมชน ระบบนิเวศป่าไม้	
	ป่าตั้ง	6	3		
	ปงเคียน	8	5		
	ปงบน	10	4		
	ป่าสักงาม	9	10		

วัดเก่า	คอยสิริมงคล	7	7	ระบบนิเวศป่าไม้
คูเมืองเก่า	ร่องหวาย ป่าเตา	2 3	3 3.5	ร่องรอยประวัติศาสตร์ตั้งถิ่นฐาน ชุมชน ร่องรอยประวัติศาสตร์ตั้งถิ่นฐาน ชุมชน
ถนนทางเดินโบราณ	คอยสิริมงคล	7	3.5	ร่องรอยประวัติศาสตร์ตั้งถิ่นฐาน ชุมชน
ป่าชุมชน				
คอยหมี่	ป่าสักงาม	9	9	ระบบนิเวศป่าไม้
คอยป่าขาง	ดงมหาวัน	1	1	การอนุรักษ์ และการจัดการป่าชุมชน
ป่าบงเคียน	บงเคียน	8	8	หน้าที่พลเมือง กฎหมาย ข้อตกลงชุมชน
ป่าคอยศิริ	คอยสิริมงคล	7	7	ความหลากหลายทางชีวภาพ
ป่าตึง	ป่าตึง	6	6	
ป่าดงมหาวัน	ดงมหาวัน	1	1	
ป่าเตา	ป่าเตา	3	3	
ป่าร่องหวาย	ร่องหวาย	2	4	
ป่าไหม้มหาวัน	ไหม้มหาวัน	12	5	
เขื่อน แหล่งน้ำ พนักงันน้ำแม่ก่ก	ป่าตึง	6	6	ระบบนิเวศในน้ำ การพึ่งพาหลายของดินเทคโนโลยีชาวบ้าน (พนักงันน้ำ)กฎ กติกาสังคม เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรน้ำ ร่วมกันสารเคมี

ประเภท แม่ค้าแม่ยก	เสียชีวิต ขอบแม่ค้า	ร้องไหย- ป่าสักงาม	2	ระบบนิเวศในน้ำแม่ยก การประมงน้ำจืด อุปกรณ์ เครื่องมือในการจับปลาประเภทและชนิดของสัตว์ในน้ำแม่ยก การแปรรูปอาหาร การถนอมอาหารกฎ กติกาของสังคม	-นายวิเชียร สุนทร -คณะกรรมการเหมืองฝาย -กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน -นายอินตา ท่อนคำ -นายบัวเลี้ยง มะลิหอม
แม่ค้า	บ้านแม่เสือ	4	4	ระบบนิเวศในน้ำ	
ร่องกลอย	ป่าสักงาม	9	9	อุปกรณ์ เครื่องมือในการจับปลา	
ร่องบง	ป่าสักงาม	9	9	ประเภทและชนิดของสัตว์น้ำ	
แถวยาว	ป่าสักงาม	9	9	การแปรรูปอาหาร การถนอมอาหาร	
แถวห่าง	ป่าสักงาม	9	9	กฎ กติกาของสังคม ชุมชน	
หนองตะเคียน	ปงเคียน	8	8		
หนองม่วง	ปงบน	10	7		
หนองป่าซาง	ปงบน	10	8		
หนองไคร้	ป่าดิ่ง	6	2		
หนองหัวดอย	ป่าดิ่ง	6	2		
หนองถาน	สันไทรงาม	5	2		
หนองน้ำ	ร้องไหย	11	3		
ข้างวัด ร้องไหย					

ประเภทสถานที่ประกอบกิจการทางเกษตร

ประเภท สถานที่ประกอบ	ที่ตั้ง	หมู่ที่	ระยะทาง (ที่ตั้ง-อบต.)	แหล่งความรู้	วิทยากร
การเกษตรแบบผสมผสาน	ดงมหาวัน	1		การจัดการ การเกษตรแบบผสมผสาน	นายสัมฤทธิ์ นัยติบ
	ร่องหวาย	2	3	สิ่งแวดล้อมศึกษาระบบนิเวศในสวน นา ไร่	นายสำเริง เขตบุญไสย
	ป่าเลา	3	3	การเพาะปลูก การขยายพันธุ์พืช สัตว์	นายประสิทธิ์แก้วกัญญา
	แม่เสือ	4	4	การปลูกพืชสวนครัว ผลไม้ การทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ การบำรุงดิน	นายคำ ทานะขว่าง
	สัน ไทรงาม	5	5	การเลี้ยงสัตว์(ปลา วัว เป็ด ไก่ ตั้วไหม) การผลิตแก๊สจากมูลสัตว์	นายเหรียญ ธรรมจักร
	ปางบน	10	8	เศรษฐกิจแบบพอเพียง การตลาด การแปรรูปอาหาร	นายชาน มะลัยโย
การเพาะเห็ด	ป่าเลา	4	3	การแปรรูปอาหารจากเห็ด	นายแก้วมุล เหล็กกล้า
				การเพาะเห็ด การตลาด สารเคมีในการทำฟาร์มเห็ด ฯ	
การเลี้ยงสัตว์	ปางบน	10	7	การเลี้ยง และบำรุงสัตว์ประเภทวัว	นายทองพูน สารแสน
				การขยายพันธุ์สัตว์	

ประเภทสถานที่	ที่ตั้ง	หมู่ที่	ระยะทาง	แหล่งความรู้	วิทยากร
โรงเรียน -บ้านปางเตียน -อนุบาลดงมหาวัน -บ้านร่องหวาย	ปางบนใหม่ มหาวัน ร่องหวาย	10 12 2	7 4 5	ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บุคลากรผู้ชำนาญเฉพาะทาง	ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู นักเรียน นักการศึกษา
สถานีอนามัยตำบลดง มหาวัน	-ดงมหาวัน -คอยศิริบงคล	1 7	1 6	ข้อมูลสารสนเทศ ด้านสุขภาพ อนามัยของประชากรใน ท้องถิ่น ข้อมูลจำนวนประชากรสื่อเวททัศน์ ข้อมูลสุขภาพบิดาล้าง แวกด์ล้อม บุคลากรผู้ชำนาญการเฉพาะทางด้านสุขภาพอนามัย	หัวหน้าสถานีอนามัยตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อสม. ประจำหมู่บ้าน
องค์การบริหารส่วน ตำบลดงมหาวัน	-สัน ไทรงาม	5	-	-ข้อมูลสารสนเทศของตำบลดงมหาวัน ทุกๆด้าน -ด้านจำนวนประชากร การเกิด การศึกษา -การเมืองการปกครอง -การสาธารณสุข-การทำมาหากิน เศรษฐกิจ รายได้ กองทุนสังคม ศิลป วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯ	ประธานกรรมการองค์การบริหาร ส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ ปลัด อบต. สมาชิก อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ฐานข้อมูล

แหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่น ประเภทสิ่งของเครื่องมือ เครื่องใช้ในท้องถิ่น

ประเภท	ที่ตั้ง (บ้าน)	หมู่ที่	ระยะทาง ที่ตั้ง -อบต.)	แหล่งความรู้	วิทยากร //	
เครื่องมือ เครื่องใช้ใน การเกษตร	ดงมหาวิน	1	1	เครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำนา ในอดีต ประเพณี วัฒนธรรมเกี่ยวกับข้าว พันธุ์ข้าว การทำนา ระบบนิเวศในนาข้าว การใส่ปุ๋ย สารเคมี	นายสัมฤทธิ์ นัยติบ	
	ร่องหวาย	2	3.5		นายสำเริง เขตบุญไสย์	
	ป่าเตา	3	3		นายประสิทธิ์ แก้วกัญญา	
	แม่ฝ่อ	4	4		นายเอก รักคน	
	สันไทรงาม	5	0.500		นายเหรียญ ธรรมจักร	
เครื่องมือ เครื่องใช้ใน การทำประมงน้ำจืด (อวน แห สวิง ฯ)	บงบน	10	4	เครื่องมือ อุปกรณ์ ในการจับปลา การจับปลาที่อุทกวิธี กฏ กติกาสังคม ประเพณีวัฒนธรรมในการจับปลา กระบวนการการทำเครื่องมือจับปลา การถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร ฯ	นายชวน มะลียโย	
	ร่องหวาย	2	3.5		นายมีสวัสดิ์ นที	
	ป่าเตา	3	3		นายเหลี่ยม จันทาน	
	แม่ฝ่อ	4	4.		นายแดง ไกรแจ่ม	
	สันไทรงาม	5	0.500		นายทอง นันตา	
	ป่าตึง	6	3		นายช้อย หาชัย	
	ดอยศิริ	7	5		นายมาน รัตน์	
	ใหม่มหาวิน	12	2.5		นายอุดม ภูนาแก้ว	
						นางแก้วมา ใจใหม่

แบบบันทึกการสังเกต

โครงการสำรวจแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่น ตำบลดงมหาวัน

มกราคม 2545

-
- ชื่อแหล่งเรียนรู้
ชื่อเป็นทางการ.....
ชื่อที่ท้องถิ่น.....
  - ลักษณะทางกายภาพ .....สถานที่ .....สิ่งของฯ .....ภูมิปัญญา (บุคคล)
ความสมบูรณ์ทางกายภาพ .....มาก .....ปานกลาง .....น้อย
  - ที่ตั้ง (บริเวณ) บ้านเลขที่.....บ้าน.....หมู่ที่.....
  - ผู้ประสานการเรียนรู้ หรือเจ้าของ ชื่อ.....อายุ.....
อาชีพ.....สถานภาพ.....
  - สาระ/ ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง .....การทำมาหากิน
.....สังคม การศึกษา สาธารณสุข -การเมือง
.....ศาสนา พิธีกรรม ความเชื่อ
.....ประเพณี วัฒนธรรม
.....ศิลปะ
  - ระยะทาง จาก อบต.ดงมหาวัน ถึงแหล่งเรียนรู้.....กม.
การเดินทาง .....รถยนต์ .....จักรยาน .....เดินเท้า
  - ผู้ให้ข้อมูลหลัก /รับรองข้อมูล ชื่อ.....อายุ.....
ที่อยู่.....
สาระเพิ่มเติม.....
.....
.....
- ผู้สำรวจ.....
(.....)
- สำรวจเมื่อ.....
(วันเดือน ปี)

แบบประเมินศักยภาพ
 แหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่น ตำบลดงมหาวัน
 กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ให้สำหรับประเมินศักยภาพของแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่น ตำบลดงมหาวัน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตบริการ

2. มีประเด็นประเมิน 5 ประเด็น คือ

- 2.1 ด้านองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับสาขาภูมิปัญญา หรือสถานที่ หรือสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆของ
 วิทยากร หรือผู้ประสานการเรียนรู้
- 2.2 ทักษะความเชี่ยวชาญ (ประสบการณ์) ของวิทยากร หรือผู้ประสานการเรียนรู้
- 2.3 เจตคติต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่เขตบริการ
- 2.4 สภาพวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้
- 2.5 เวลาของวิทยากร หรือผู้ประสานการเรียนรู้ กับการพัฒนาการศึกษา

3. ในแต่ละประเด็นประเมิน มี 4 ตัวเลือก ทำเครื่องหมาย / หน้าข้อที่เลือก (จากการสอบถามสัมภาษณ์) เลือกได้
 มากกว่า 1 ข้อ

3.1 การให้ค่าคะแนน เลือก 4 ข้อมีคุณภาพ ระดับ 4

เลือก 3 ข้อมีคุณภาพ ระดับ 3

เลือก 2 ข้อมีคุณภาพ ระดับ 2

เลือก 1 ข้อมีคุณภาพ ระดับ 1

3.2 นำค่าคะแนนที่ได้จากทุกประเด็นทั้งหมดรวมกัน หาค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.99

มีศักยภาพระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.00-2.99

มีศักยภาพระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.00-4.00

มีศักยภาพระดับสูง

**ตารางวิเคราะห์ศักยภาพ
ของแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่น**

ตำบลงมหวาน กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จ. เชียงราย 2545

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				รวม
		4	3	2	1	
1.	<p>ด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับสาขาภูมิปัญญา สถานที่ สิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ในท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> -ได้รับการศึกษา หรืออบรมมาโดยตรง -ได้รับการถ่ายทอด สืบสาน โดยการบอกเล่า -ศึกษาเอง จากเอกสาร ตำรา -สังเกต จดจำ ทดลอง 					
2	<p>ด้านทักษะความเชี่ยวชาญ (ประสบการณ์)</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี -เคยเป็นวิทยากร -ชนะการประกวดแข่งขัน -สังคมยอมรับนับถือ ได้รับการชมเชยเสมอ 					
3	<p>ด้านเจตคติต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ</p> <ul style="list-style-type: none"> -เป็นคณะกรรมการ โรงเรียน -เชื่อว่าทุกคนเรียนรู้ได้ไม่เท่ากัน -ทุกคนมีส่วนร่วม เพราะโรงเรียนเป็นของชุมชน -ความรู้มีอยู่ทุกที่ทุกแห่งในชุมชน 					
4	<p>ด้านความพร้อมของสื่อ ฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีวัสดุอุปกรณ์ มีความสมบูรณ์ดี -มีสถานที่ -มีข้อมูลสารสนเทศ -สื่อ สามารถ เข้าถึง ได้สะดวก 					
5.	<p>เวลา การร่วมพัฒนาการศึกษา (เลือกได้ 1 ข้อ)</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีเวลาร่วมพัฒนางาน กับโรงเรียน ได้ตลอดเวลา -มีเวลาร่วมพัฒนางาน กับโรงเรียน 60 เปอร์เซ็นต์ -มีเวลาร่วมพัฒนางาน กับโรงเรียน บางครั้งบางครั้ง -ไม่มีเวลาร่วมพัฒนางาน กับโรงเรียน 					
	รวม					
	ค่าเฉลี่ย					

สรุป

ผู้ประเมิน.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวนวลศรี ธีราช
วัน เดือน ปีเกิด	28 พฤศจิกายน 2493
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ปีการศึกษา 2526
ตำแหน่ง	ศึกษานิเทศก์ 7 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย